

3/2025

ČASOPIS CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE

advent

Téma: Co je to hřích

str. 8

To není fér!
str. 4

O umělé (ne)inteligenci
str. 37

5. 5.-18. 5. 2025

#bezimprodobrovolnictvi

v 10 městech po celé ČR

adrabeh.cz

ADRA

**POMOC
UKRAJINĚ
POKRAČUJE**

TÉMA

8 | **Biblická definice hříchu**

Jiří Moskala

TÉMA

12 | **Hřích v literárním díle
Ellen Whiteové**

Jiří Moskala

ADRA ČR

16 | **Tři roky odvahy**

Martina Špinková

ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

19 | **Optimismus udržuje tělo
zdravé**

Jana Krynská

ROZHOVOR S...

22 | **Luďom nablízku**

Mikuláš Pavlík

MODLÍME SE ZA...

32 | **Kuvajt**

Pavel Novotný

OKULTNÍ HROZBY

40 | **Sympatetická magie**

Daniel Gomola

Advent, číslo 3/2025, vychází v březnu 2025.
Časopis vychází 10× ročně, ISSN 1210-3365,
registrační číslo MK ČR 6982.

Vydává – Církev adventistů sedmého dne,
Londýnská 623/30, 120 00 Praha 2
www.casd.cz

Šéfredaktor – Vítězslav Chán, chan@adventorion.cz

Jazyková redakce – Eva Bělíčková, Marie Koukolová

Redakční rada – David Čančík, Jan Matoušek,
Lukáš Jureček, Jan Kubík, Jan Libotovský,
Daniel Márföldi

Technická redakce – JUPOS, s. r. o., Ostrava

Tisk – tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Objednávky

ČR: +420 603 553 628, expedice@adventorion.cz

SR: +421 918 493 713, 905 589 935
adventorion@adventorion.sk

Adresa ke stažení:
www.adventorion.cz/ke-stazeni

Příspěvky zasílejte na:
redakce@adventorion.cz

Foto na obálce: www.wikipedia.org (detail vitráže
Maxe Švabinského v katedrále sv. Víta)

Foto: 20, 35, 40 – www.wikipedia.org; 32–36 – Miloš
Hurta; 4, 5, 13, 15, 19, 39, 41 – www.pexels.com

Hřích je dnes slovo, které se vytrácí z našich slovníků. Zní příliš starobyle, temně a nepříjemně. V moderní společnosti mluvíme spíše o životních přehmatech, o lidských chybách nebo o vzájemném nedorozumění. V těch nejhorších případech se často objevuje slovo selhání, ale nikdy slovo hřích.

Vlastně jsem zatím neslyšel žádného politika nebo jinak veřejně činnou osobnost, která by řekla: „Spáchal(a) jsem hřích a je mi to líto. Omlouvám se. Už se to nebude opakovat.“ Hřích se jako slovo odstěhovalo do zaprášených starých knih v muzeích a knihovnách a narazíte na ně ještě maximálně v modlitebnách a kostelích. Jako by se toto slovo ani nehodilo do moderní společnosti 21. století.

Žijeme v době, kdy uznání viny či nějakého prohřešku (vida, tady je slovo hřích přítomno) se musí vymáhat soudně. Neradi přiznáváme svá provinění, a ještě méně ochotně se chceme za ně omlouvat.

Nejde ale o samotné slovo hřích. V tomto čísle časopisu Advent se chceme spíše zamýšlet nad jeho biblickým obsahem a významem. Co to vůbec hřích je, jaké má důsledky a čeho se vlastně týká. Snad nikoho příliš nepřekvapí, že docházíme k závěru, že hřích není pouze jeden konkrétní čin, ale že se jedná o stav, ve kterém se ocitáme.

Moc bych si přál, aby vás čtení nejen zaujalo, ale aby nás posunulo ve vnímání lidské hříšnosti. A pomohlo nám ujasnit si důsledky našeho jednání. A zároveň, aby nás to přivedlo blíže k Ježíši, který problém hříchu vyřešil jednou provždy. A díky němu máme naději navzdory našim vlastním selháním a hříchům.

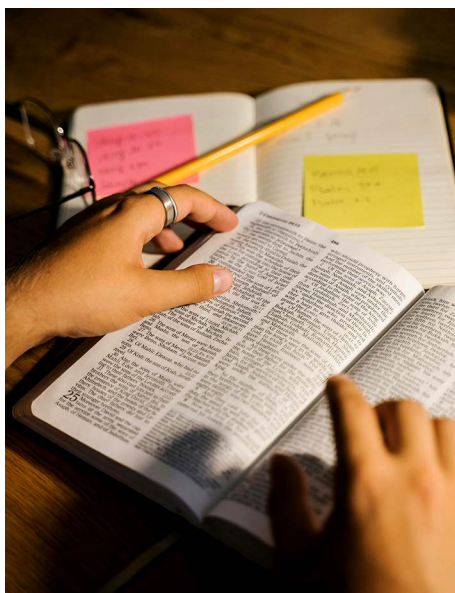
— Vítězslav Chán,
šéfredaktor časopisu Advent

Ježíš vyřešil
problém hříchu
jednou provždy.

To není fér!

Dee Casper, Adventist Review

Nedávno jsem si vzpomněl na rozhovor, který jsem vedl s některými bývalými studenty během studia Bible. Jeden z nich mne požádal, abych s ním studoval Bibli. Jeho přítelkyně chtěla přijít také, a tak jsem se této příležitosti s chutí chopil.

Při studiu velkého sporu a původu zla jsme nakonec dospěli k pádu Adama a Evy. Během naší diskuse jsme mluvili také o tom, že se jejich rozhodnutí přeneslo i na nás. Přítelkyně poznamenala: „To není fér. Já jsem tam nebyla, tak proč bych měla platit za to, co udělal někdo jiný?“

Nespravedlivé dědictví?

To je skvělá otázka. Myslím, že v hloubi duše jsme s touto myšlenkou v té či oné podobě zápasili všichni. Proč nesu následky rozhodnutí někoho jiného – někoho, koho ani neznám? Nebyl jsem u toho! A i když je to částečně pravda, na druhou stranu to tak úplně pravda není. Fyzicky jsem tam sice nebyl, ale jméno Adam znamená „člověk“. Byl to zástupce lidstva. Právě zde se objevuje myšlenka společenské solidarity – vzájemné propojení nás všech a princip zastoupení.

Na první pohled to působí nespravedlivě. Při pohledu z širší perspektivy je však zřejmé, že princip zastupitelnosti slouží vyššímu účelu. Máme přístup k jinému Adamovi. Pavel o tom mluví v Ř 5,12–21, kde představuje dvě linie zastoupení. První Adam zhřešil jako náš původní zástupce, což vedlo

k odsouzení. Druhý Adam, Ježíš, se stal člověkem, žil věrný život v našem těle a uspěl tam, kde první Adam selhal. Ř 8,3,4 dále vysvětluje, že Ježíš žil svůj život tak, že my z toho máme prospěch – uschoпил nás žít životem druhého Adama namísto prvního. Proto můžeme přijímat požehnání spojená s druhým Adamem namísto důsledků rozhodnutí prvního Adama.

Nyní si můžeme vybrat, ke komu se budeme hlásit. Představa, že neseme důsledky rozhodnutí někoho jiného a že nám to připadá „nespravedlivé“ nebo „nefé“, bledne ve srovnání s tím, co můžeme očekávat.

Chceme-li mluvit o spravedlnosti a férovosti, musíme zkoumat Ježíšův život a smrt. Ježíš se stal člověkem, který se narodil mezi lidmi díky Boží prozřetelnosti. Byl vychováván jako dítě, čelil všem životním výzvám stejně jako my a snášel to, že se na něj satan soustředil. Na každém kroku byl odmítán, očerňován a nepochopen. Přesto neustále dával a žehnal, i když byl proklínán a znevažován.

Navzdory tomu všemu žil bez hříchu a byl ukřižován. Nejenže podstoupil nespravedlivou fyzickou smrt, ale nesl také nejvyšší duchovní břemeno – zaplatil cenu za všechny naše hříchy. Zemřel kvůli našim rozhodnutím a chybám, ne kvůli vlastnímu selhání. Když se zamyslíte nad spravedlností a poctivostí, vynikne tato skutečnost jako nejvyšší nespravedlnost.

Nejvyšší nespravedlnost

Když jsem se o tento pohled podělil se dvěma mladými lidmi na onom biblickém studiu, mohli jste vidět, jak se jejich pohled změnil. Zmlkli. Pocho-pili to. Bylo to laskavé, ale nezbytné cvičení v logice, které přineslo hlubokou změnu perspektivy.

To je důležitý bod, který je třeba zdůraznit při diskusi o spravedlnosti. Lidé často pochybují o tom, zda je Bůh láska, protože mají osobní zkušenost s nespravedlností v tomto světě. Mal 3,6 a Jk 1,17 nám připomínají, že Bůh je neměnný a je dárce každého dobrého daru. Každé dobro pochází od něho. To, zda to příjemce ví, nebo ne, na této skutečnosti nic nemění. Všichni máme prospěch z Boží dobroty, a to i ve světě plném nespravedlnosti.

Ironie, která se skrývá za debatou o Boží spravedlnosti, je následující – mnohokrát se Boží spravedlnost zdá nespravedlivá těm, kteří ji odmítají.

Ti, kdo jeho lásku odmítají a snaží se zpochybnit jeho láskyplný charakter, přitom často používají argumenty, které naznačují, že je rozmarňý nebo nepřítomný

rodič. Tyto reakce obvykle pramení z jejich osobních životních bolestných prožitků a ze setkání s nespravedlností. Domnívám se však, že obviňování nejspravedlivější bytosti ve vesmíru z nespravedlnosti se mívá účinkem.

Spravedlnost a láska jdou ruku v ruce, což znamená, že Boží spravedlnost, stejně jako jeho láska, plně respektuje význam svobodné vůle. Ti, kdo odsuzují zdánlivou Boží nespravedlnost, ve skutečnosti *těží* z Boží dobroty. Každý dobrý dar, který kdy dostali, pochází od něho, včetně schopnosti uvažovat a mít smysl pro morální uvědomění.

C. S. Lewis se touto myšlenkou zabývá ve své knize *Mere Christianity* (*K jádru křesťanství*).

„Když se s ním hádáte, hádáte se se samotnou silou, díky níž jste vůbec

Ježíš zemřel kvůli našim rozhodnutím a chybám, ne kvůli vlastnímu selhání.

schopni argumentovat: je to, jako byste si podřezávali větev, na které sedíte.“¹

Právě lidé, kteří tvrdí, že Bůh je nespravedlivý, mají prospěch z jeho poskytování dobrých věcí, a to nejen pro svou schopnost uvažovat nebo mít smysl pro morálku, ale také tím, že dostávají dar samotného života. Jeden můj přítel to vyjádřil takto: „Už jen to, že máš dech v plicích, je důkazem, že Bůh nepoužívá tvé hříchy proti tobě.“

Každý nádech je darem milosti

Ř 5,18 tuto pravdu dále zdůrazňuje: „*Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život.*“

Spravedlnost
a láska jdou
ruku v ruce.

Pavel zde říká,
že Ježíšova
smrt umožňuje,
abychom byli
vůbec naživu.
V Ř 3,23 se píše,
že „všichni

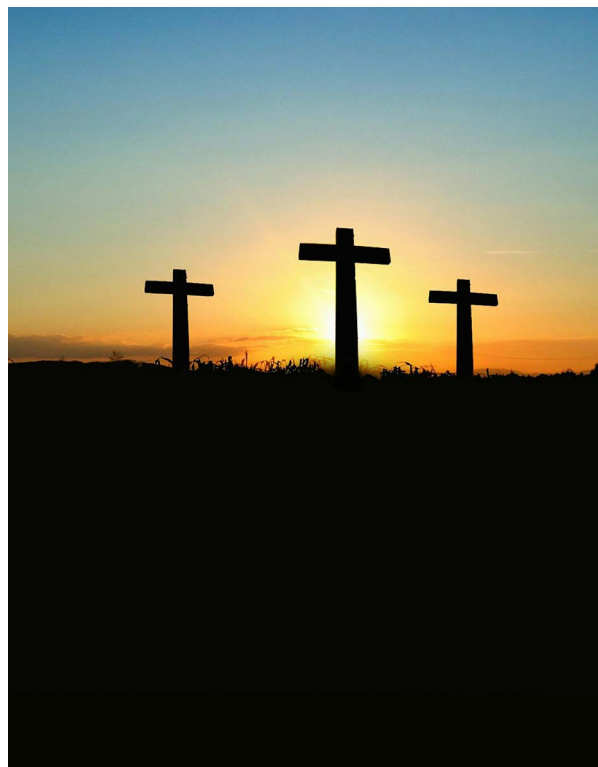
zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“.

Římanům 6,23 dodává, že „mzdou hříchu je *smrt*“. Pravdou je, že nikdo z nás si tu již nezaslouží být. Není „spravedlivé“, aby komukoli z nás bylo dovoleno žít.

Právě zde se projevuje Boží charakter lásky. Někdo by mohl namítnout, že nejnespravedlivější je, aby nevěřící a ti, kdo odmítají Boží lásku, nadále dostávali dar života. Proč? Protože technicky vzato ani nesplňují podmínku pro udělení věčného života – odevzdat se Ježíši. Nejsou vůbec vděční tomu, kdo je díky milosti kříže udržuje při životě. Přesto *jsou* stále naživu! Je to proto, že Bůh lásky a spravedlnosti si přeje, aby žili, a chce je zachránit. Skrze svou milost jim dává zkušební dobu, aby byli

naživu, aby se mohli setkat s evangeliem, měli možnost být spaseni a přijmout věčný život. To vše činí a podstupuje riziko, že tento dar nebude doceněn, protože nechce, aby někdo zahynul, ale aby všichni mohli žít.

Když tedy člověk studuje Boží spravedlnost a lásku v Písmu, najde hlubokou odpověď na volání všech našich srdcí tváří v tvář nespravedlnosti: Bůh je největším *zastáncem* spravedlnosti a zároveň největší obětí *nespravedlnosti*. Cení si lásky a spravedlnosti natolik, že bude i nadále dávat dobré dary těm, kteří si jich neváží. Dá za ně svůj život, a navíc jim ještě dá svobodu tento dar odmítnout. Láska a spravedlnost ho sice velmi bolí, ale ty i já máme v jeho očích nepředstavitelnou cenu.

¹ C. S. Lewis, *Mere Christianity* (Harper San Francisco; Revised & Enlarged edition, 2001), 48 (kniha vyšla i v českém překladu s názvem *K jádru křesťanství*).

Zpráva z výboru Česko-Slovenské unie

David Čančík, tajemník Česko-Slovenské unie CASD

Dne 4. února 2025 proběhlo on-line jednání výboru Česko-Slovenské unie (VČSU).

Administrativní rozhodnutí a informace

- VČSU jmenoval následující vedoucí koordinačních skupin při ČSU:
 - ❖ oddělení mládeže: Martin Pavlík;
 - ❖ oddělení evangelizace: Jan Libovský;
 - ❖ oddělení zdraví: Jaromír Novota;
 - ❖ oddělení ASR: koordinaci nadále zajišťují administrátoři ČSU.
- VČSU definoval statut Tomáše Sedláka – kaplan akceptovaný církví s pověřením.
- VČSU jmenoval výbor kazatelského oddělení při ČSU v následujícím složení:

předseda ČSU	Čík Peter
tajemník ČSU	Čančík David
hospodář ČSU	Škrla Marek
předseda ČS	Vurst Vít
předseda MSS	Dobeš Daniel
předseda SZ	Kolesár František
ředitel ATI	Harastej Marek
kazatel za ČS	Pavlík Mikuláš
kazatel za MSS	Strouhal Karel ml.
kazatel za SZ	Pist Jozef

Zahraniční cesty

- VČSU odsouhlasil následující zahraniční cesty:
 - ❖ O. Svobody a M. Harasteje na setkání učitelů adventistických škol v Saguntu ve Španělsku;
 - ❖ P. Edera do Španělska na setkání zaměřené na misii v sekulární společnosti;
 - ❖ P. Novotného na konferenci o vztazích mezi adventisty a muslimy;
 - ❖ J. Morávkové na pozvání církve ve Španělsku. Sestra tam bude sdílet zkušenosti z práce s neslyšícími v církvi.
- VČSU odsouhlasil následující pozvání:
 - ❖ pro Franka M. Hasela, Ph.D. Bratr bude řečníkem na kazatelských setkáních SZ, MSS a ČS a následně poslouží na víkendu pro studenty ATI, a to v termínu 7.–14. prosince 2025;
 - ❖ Paula Maceda, vedoucího oddělení komunikace při EUD. Bratr bude hostem minikonference v oblasti komunikace církve;
 - ❖ Maria Munteanu na setkání s představiteli školy Eliáš.

Příští setkání se uskuteční 27. 4. 2025.

Biblická definice hříchu

Jiří Moskala,
děkan teologické fakulty Andrewsovy university

Hřích je v Bibli popsán především teologicky a vztahově, protože je namířen proti našemu Bohu, Stvořiteli a Vykupiteli a ničí nás i naše vztahy s lidmi kolem nás. David to výmluvně vyjádřil ve svém pokání poté, co jasně pochopil demoralizující povahu svého hříšného jednání vůči Bohu, sobě, Batšebě a své rodině: „Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé v tvých očích“ (Ž 51,6; srov. Gn 39,8).

Barvitá široká hebrejská terminologie pro hřích odhaluje jeho ničivou povahu. Bohatá slovní

zásoba ukazuje složitost hříchu. Nej-silnější biblické výrazy pro hřích – tri-logie hříchu – se skládá z následujících termínů: *chattah* (nejběžnější výraz pro hřích ve smyslu minout cíl, odchýlit se od správné cesty nebo sejít z přímé cesty, řecké slovo *hamartia* vyjadřuje stejnou myšlenku), *avon* (přestupek, něco, co je ohnuté, pokroucené nebo pokřivené) a *peša* (vzpoura, rebelie). Bůh odpouští všechny tyto formy hříchu a provinění, o nichž se zmiňují stěžejní hebrejské biblické pasáže (viz Ex 34,6; Lv 16,21; Ž 32,1.2; Iz 53,5.6.8–12; Da 9,24). Kromě těchto tří hlavních slov pro hřích obsahuje Bible další výrazy, které popisují složitost hříchu a naši hříšnou přirozenost, např. zlo, vina, špatnost, provinění, nečistota, podvod, nečestnost, lež, urážka, ohavnost, znesvěcení, zvrácenost, nespravedlnost, omyl, arogance a selhání¹.

Podle zprávy o stvoření v knize Genesis byli lidé stvoření (1) do vztahu s Bohem, (2) v naprosté závislosti na něm, (3) aby se těšili z jeho přítomnosti

¹ Podrobnosti o biblické terminologii hříchu, jeho podstatě, následcích a vykoupení najdete v mém článku „Origin of Sin and Salvation According to Genesis 3: A Theology of Sin,“ v *Salvation: Contours of Adventist Soteriology*, ed. Martin E. Hanna, Darius W. Jankiewicz and John W. Reeve (Berrien Springs, Mich.: Andrews University Press, 2018), s. 119–143.

v životě a prohlubovali ji. Hřích tento model rozbíjí a ničí původní krásný plán, který Bůh stanovil pro štěstí, prosperitu a růst lidstva.

Pět biblických definic hřichu

Různé aspekty problému hřichu lze shrnout do pěti hlavních biblických definic hřichu:

Podle Genesis 3 je hřích narušený vztah s Bohem, pokus žít nezávisle, autonomně, na Bohu (z řeckého *autos*, „já“, a *nomos*, „zákon“, tj. být zákonem sám pro sebe). Je to život bez Boha, jeho autority a jeho zákona. Ničí základní kvality života a říká „ne“ Boží přítomnosti v životě (proto se Adam a Eva po hřichu ukryli). Hřích je tedy opakem stvoření, je zničením nádherného Božího stvoření. Hřích obrací všechny tři základní funkce a cíle života, k nimž jsme byli stvořeni: přerušuje důvěrné společenství s Bohem, vlastní autoritou rozhoduje o tom, co je správné, a co ne, a odcizuje se Hospodinově přítomnosti. Zlo nás tedy odděluje od Boha a izoluje nás od něj. Hřích vzniká jako důsledek odmítání Boží autority a neochoty uznat ho za Stvořitele, jemuž se člověk zodpovídá a musí zodpovídat. Boží zákon je nejprve porušen v mysli a poté v chování. Stejnou myšlenku z Genesis 3 uvádí apoštol Pavel v Novém zákoně: „Všechno, co není z víry, je hřích“ (Ř 14,23; ČSP). Víra je vztah důvěry s Bohem a porušení víry je hřích

(Mal 2,10.11). Stejným způsobem Bůh komentoval i Mojžíšův hřích: „Hřích je tedy nedůvěra v Boha, nevíra v něj; je to stav mysli s přímým odmítnutím Božího zákona².

Bible předkládá další definice hřichu; ty jsou však v zásadě rozpracováním a rozšířením výše uvedeného popisu postaveného na teologii hřichu představené ve vyprávění o pádu člověka do hřichu.

Známa definice hřichu v Bibli pochází od apoštola Jana (kořeny má v Genesis 3); hřích je porušení zákona (1J 3,4; řecké slovo *anomia* doslova znamená

„bezzákonnost“), konkrétní čin neposlušnosti. Je to vnější čin, viditelný výsledek porušeného vztahu, důsledek nesprávného myšlení, důsledek porušené víry a produkt nedůvěry.

Boží otázka: „*Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?*“ (Gn 3,11) odhalila, že neposlušnost je výsledkem nerespektování Božího přikázání. Hřích je tak vzdorem, arogancí, vzpourou proti Bohu a pyšným odmítnutím jeho slova, vůle a autority. To Saulovi, prvnímu izraelskému králi, po jeho neposlušnosti dobře vysvětlil Samuel: „*Poslouchat je lepší než obětní hod... Vzdor je jako hříšné věštění a svěhlost jako kouzla a ctění domácích bůžků*“

Barvitá široká hebrejská terminologie pro hřích odhaluje jeho ničivou povahu.

² Ellen G. Whiteová jasně definuje první hřích Adama a Evy v zahradě Eden takto: „Podstatou hřichu byla nedůvěra v Boží dobrotu, v jeho slovo a zavrnutí jeho autority. Tak se naši prarodiče stali hříšníky. A jejich nedůvěra přinesla světu poznání zla“ (*Výchova*, s. 16). Podstata hřichu je tedy popsána jako narušení vztahu a také nepřátelského stavu mysli vůči Bohu. Viz také článek „Sin“ v *The Ellen G. White Encyclopedia*, vyd. Jerry Moon a Denis Fortin (Hagerstown, Md.: Review and Herald Pub. Assn., 2013), s. 1164–1167.

(1S 15,22.23). Žít v hříchu znamená žít bez zaměření na Boha a plnění jeho vůle.

Hřích je stav, do kterého se lidé rodí. To se odráží již v Genesis 5,1–3, kde se uvádí, že Adam byl stvořen k Božímu obrazu, ale Set se narodil k obrazu Adama, svého otce. Rozdíl mezi tím, že Adam byl stvořen k obrazu Božímu (Gn 1), a tím, že Set byl stvořen k obrazu Adamovu (Gn 5), lze vysvětlit událostí, která tuto změnu přinesla: pádem do hříchu, jak jej popisuje Gn 3. Po hříchu Adama a Evy byla naše lidská přirozenost poškozena a jejich

potomstvo se narodilo s hříšnou přirozeností. David to říká jasně: „*Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka*“ (Ž 51,7). Také v Ž 58,3 David mluví o špatném postoji hříšných lidí k Bohu:

„*Svévolníci ti se odrodili hned v matčině lůně, z mateřského života se lháři dali bludnou cestou*“ (Ž 58,5).

Před pokáním jsou všechna naše roucha špinavá (Iz 64,6), předtím, než nás Bůh obnoví, je naše srdce zvrácené a klame nás (Jr 17,9). Cesta se lidem zdá přímá, ale jejím koncem je smrt (Př 14,12). Nejsme schopni změnit svou přirozenost, stejně jako levhart nemůže změnit svou kůži (Jr 13,23). Všichni bez výjimky jsme hříšníci (Kaz 7,20;

Ř 3,23; 1J 1,8). Boha se přirozeně bojíme (Gn 3,10), narodili jsme se mu odcizeni a jsme mrtví ve svých hříších (Ef 2,1.12.19).³

Pavel to jasně vysvětluje v Ř 7,15–20, když prohlašuje, že hřích spočívá v naší lidské přirozenosti. Lidé se rodí s hříšnou přirozeností, a tudíž se rodí jako hříšníci odloučení od Boha, kteří potřebují spasení. Jako hříšníci milujeme hřích a naše hříšná přirozenost se vyznačuje sobectvím, sklony ke zlu, náchylností ke hříchu a sklony ke špatnému jednání. Moc hříchu nás zotročuje (Ř 5,6; 6,6.7.14; 7,25). Nezhřešila jen část člověka, ale celý člověk, proto je hříchem zasaženo a zkaženo vše.

Jakub zdůrazňuje stejnou pravdu, když vysvětluje, že hřích začíná vnitřními touhami v naší hříšné přirozenosti, že „žádostivost“ se skrývá v našem nitru, a když se jí nechá prostor, plodí hřích, např. jedení zakázaného ovoce. Tato špatná touha ještě není hříchem (pokud není pěstována), ale když ji podlehneme, vede ke špatnému jednání a smrti (Jak 1,14.15). Když si s těmito nesprávnými touhami zahráváme a dáváme jim prostor, jsme vinni.

Hřích je zanedbání konání dobra, opomenutí konat to, co je správné (Jk 4,17). Zahrnuje postoj lhostejnosti. Tento postoj lze také nazvat lhostejností nebo vlažností (Zj 3,15–18). Křesťanství je víc než jen nedělat špatné věci (Jk 1,27), protože pravé náboženství znamená dělat to, co je dobré, správné a prospěšné (Mi 6,8; J 5,29; Tt 3,8; Jk 1,27; srov. Fp 4,5.6). Křesťanství je aktivní náboženství. Živý Bůh je Bohem

Řešení hříchu zahrnuje nejen odpuštění, ale také obnovení Božího obrazu a osvobození od otroctví hříchu.

³ Pouze Ježíš se narodil jako „svatý“ (L 1,35); všichni lidé se narodili v nepřátelském vztahu k Bohu (Ř 8,7) a jako mrtví pro své hříchy (Ž 51,5; Ef 2,1–3).

činu, proto chce aktivní následovníky. Poznání pravdy a konání dobrých skutků by vždy měly jít ruku v ruce (Ga 5,4; Jk 1,27; 1Pt 2,9; Ef 2,10).

Hřichem par excellence je nevěřit v Ježíše Krista, protože on je jediným řešením naší hříšnosti (J 16,8.9). Lidé si nemohou sami pomoci, vyléčit problém hřichu a uzdravit svou vlastní porušenost. Kristus je jediným a jedinečným Spasitelem světa (Sk 4,12; 16,31; Ř 8,1; 1J 5,12.13). Odmítat jeho nejvyšší oběť za nás – jeho smrt na kříži – je jako topit se v oceánu a při příchodu pomoci odmítnout nabídku záchranného lana. Hřích je nevíra v Ježíše, odmítnutí jeho spásného působení v náš prospěch, protože On jediný nás může zachránit z otroctví hřichu. Nepřijmout Ježíše jako svého osobního Spasitele a zůstat v hřichu je osudné (Př 24,16; J 3,36).

Teprve když pochopíme pravou podstatu hřichu, můžeme lépe pochopit a poznat sami sebe, a pak ještě více obdivovat to, co Ježíš udělal a dělá pro nás, v nás a skrze nás. Uvědomění si, že řešení problému hřichu si vyžádalo vtělení a smrt Ježíše Krista (Gn 3,15; Iz 53,1–6; J 3,16; Ř 6,23; 2K 5,21), nám pomáhá vidět pravou a strašlivou povahu hřichu s jeho závažností a hloubkou. Bůh musel opustit své postavení v nebi, žít jako člověk a projít nesmírným utrpením a smrtí, aby nás zachránil a vysvobodil z moci hřichu. Toto řešení bylo nesmírně nákladné – stálo život Božího Syna, Ježíše Krista.

Závěr

Tam, kde ten první Adam selhal, druhý Adam zvítězil (Ř 5,14–21; 1K 15,22.45–49). To, co lidé ztratili v zahradě Eden, přišel Kristus obnovit na kříži. Naše nová pravá identita může a musí být utvářena a budována podle vítězství, kterého dosáhl Ježíš Kristus (2K 5,17). Bůh nás neponechal v moci satana a hřichu – Boží Duch přináší vítězství, když se vírou přimkneme k Bohu a jeho Slovu, protože pouze Duch svatý a Boží slovo mohou přinést pravý život (Ez 36,25–27; Ř 8,4.14). Řešení hřichu zahrnuje nejen odpuštění, ale také obnovení Božího obrazu a osvobození od otroctví a závislosti na hřichu. Nový život je zaměřen na Boží slovo a Ducha (Ř 8,2–6; Ko 3,1–4.10).

Hřích je také porušení zákona, konkrétní čin neposlušnosti.

Naše hříšná přirozenost se obrácením ani pokáním nemění ani nemizí. Naši hříšnou přirozenost, sklony nebo náklonnosti (zdeděné nebo vypěstované) však můžeme ovládat mocí Ducha svatého, jeho Slova a Boží milosti (Ř 7,25; 8,1–11). Až do druhého příchodu budeme mít svou hříšnou přirozenost, a teprve poté budou věřící zcela proměněni a obdrží neporušitelné tělo (1K 15,50–57; Fp 3,20.21; 1J 3,2–5). Do té doby však můžeme mít plnou důvěru v Krista, který nás z hřichu vysvobozuje.

Tímto tématem se podrobně (v českém překladu) zabývá také kniha George Knighta Byl jsem dokonalý, která vyšla v roce 2005 v nakladatelství Luxpress.

Hřích v literárním díle Ellen Whiteové

Jiří Moskala,
děkan teologické fakulty Andrewsovy univerzity

V myšlenkách Ellen Whiteové zahrnuje výraz hřích všechny způsoby, kterými se zlo současného světa odchyluje od původního dokonalého stvoření; hřích však autorka definuje zejména jako odpor k Božímu zákonu a porušení vztahu s Bohem, neboť Boží zákon je odrazem jeho charakteru.

Co je hřích? „Je to výsledek sátnova působení. Je to jeho dílo, které činí Boží zákon neúčinným (RH, 9. srpna 1898).

Podle Ellen Whiteové „Písmo jasně zdůrazňuje, že Bůh nenese odpovědnost za vznik zla“ (*Velké drama věků* 322; GC 492.493). Satan je „původcem hřichu a všech jeho následků“ (*Touha věků* 301; DA 471). Satanova vzpoura zahájila proces, který měl dalekosáhlé důsledky. Původ hřichu

v nebi je tajemství „příliš hluboké na to, aby ho lidská mysl mohla vysvětlit, nebo dokonce plně pochopit“ (SC 106). Hřích nelze vysvětlit, protože vysvětlit ho by znamenalo zdůvodnit jeho existenci (VDV 322; GC 492), a takový důvod neexistuje. „Hřích nelze omluvit“ (VDV 329; GC 503). Omluvit ho by znamenalo ospravedlnit a obhájit jeho existenci; a to je nemožné.

Na planetě Zemi začal hřích neposlušností Adama a Evy v zahradě Eden. „Satan svádí lidi k hříchu také tím, že jim nesprávně představuje Boha, jak to dělal v nebi“, a označoval Boha „za přísného a panovačného“ (VDV 500). V důsledku toho byla lidská mysl narušena hřichem (*Život naplněný pokojem* 242; MH 451; PK 233).

Ellen Whiteová definuje hřích Adama a Evy jako „nedůvěru v Boží dobrotu, v jeho slovo a jako zavrhnutí jeho autority, ... které přinesly světu poznání zla“ (*Výchova* 16; Ed 25). Podstata hřichu je tedy popsána jako nedůvěra, která vedla k narušení vztahu s Bohem, snahu žít nezávisle na Bohu a vzpurný či nepřátelský stav mysli vůči němu. Hřích je život prožívaný bez Boha.

To podporuje i její známé prohlášení, že „jedinou definici zla, hříchů, nám podává Boží slovo: je to „přestoupení zákona“; jde o vzepření se velkému zákonu lásky, který je základem Boží vlády“ (VDV 322; GC 493). Druhá polovina věty vysvětluje první část. Podstatou hříchů je cokoli, co je „ve sporu s velkým zákonem lásky, který je základem Boží vlády“ (*tamtéž*).

Na jiném místě, kde Ellen Whiteová nazývá 1J 3,4 „jedinou definici hříchů“, dále hovoří o „přirozeném srdci“ jako o „lživém a velmi zlém“ (1SM 320). Jinde spojuje 1J 3,4 s 1J 5,17 – „každá nepravost je hřích“ (RH, 24. července 1888) –, a hřích popisuje jednoduše jako „opak svatosti“ (TM 145). To vše je rozvedením její základní definice, že hřích je cokoli, co odporuje Božímu charakteru vyjádřenému v jeho zákoně.

Neomezuje tedy hřích pouze na úmyslné „přestoupení“; spíše rozšiřuje koncept přestoupení tak, aby zahrnoval veškerý odpor nebo odchylku od svatého Božího zákona. Záměrem jejího výroku je zdůraznit, že každý hřích je zároveň nesouladem s Božím zákonem, který je popisem Božího charakteru. To je jednotné svědectví Božího slova. Zdůrazňuje, že ve věci hříchů je klíčovou a velmi závažnou otázkou postoj

člověka k jasné Boží vůli, protože zákon je výrazem Božího charakteru a neposlušnost je viditelným znamením tohoto porušeného vztahu k Bohu, a tedy i k Božímu zákonu. Proto pro ni „přestoupení zákona“ neznamena pouhou vnější neposlušnost, ale zahrnuje vše, co je v hříšném, „klamném“ srdci nepřátelské vůči Božímu zákonu. Pod touto hlavní myšlenkou konfliktu s Božím zákonem její knihy předkládají velmi komplexní obraz hříchů s širokým spektrem dílčích popisů.

Hřích není jen čin, špatné jednání, ale také princip v sobecké *přirozenosti* člověka, *sklon* k hříchů. Všichni lidé mají *sklon* k hříchů, protože se rodí s hříšnou přirozeností. Hřích začíná zlými myšlenkami (5T 177); začíná v mysli před spácháním hříšného činu (2T 561; MYP 76). Protože hřích je stav, v němž se rodíme, „všechno, co my lidé můžeme udělat, je poznamenáno hříchem“ (*Perly moudrosti* 159; COL 311). Sobeckost je základem, z něhož vycházejí všechny ostatní hříchů (LS 241; 4T 384), a nejčastějším hříchem je chamtivost (PP 496). Hřích je tedy vetřelec (GC 493), parazit, který žije jen proto, že existuje dobro. Zlo nemůže být původcem života (PP 264).

Ellen Whiteová to zdůrazňuje: „Není většího hříchů než nevíra“ (ML 14). Skutky hříchů pramení z nedostatku víry (Ř 14,23; GC 436), „nedůvěry v Boží dobrotu, v jeho slovo a zavrnutí jeho autority“ (Gn 3; Ed 25) a ve svých vztahových důsledcích hřích odděluje člověka od Boha (SC 13). Každý hřích je tedy v konečném důsledku hříchem proti samotnému Bohu (PP 722), nejen proti integritě lidské osoby, nebo dokonce pouze proti Božímu zákonu. Toto poznání se opírá o celou řadu biblických

textů, jako jsou např. Gn 39,9 a Ž 51,4. V tomto případě se jedná o hřích, který je v rozporu se zákonem.

Ellen Whiteová připomíná verše Jk 1,14.15, že konkrétní skutky lidského hříchu začínají v mysli jednotlivce (5T 177). „Pokud se oddáváte *bláhovým představám* a dovolujete své mysli, aby se zabývala nečistými tématy, jste před Bohem do jisté míry stejně vinni, jako kdyby se vaše myšlenky projevíly v činu. Jediné, co brání činu, je nedostatek příležitosti“ (2T 561; kurzíva doplněna). Hřích je také *úmysl* jednat špatně, i když jsme neměli možnost jej skutečně vykonat. „Bůh posuzuje každý čin podle pohnutek“ (PM 161; COL 316). Mt 5,28 ukazuje, že naše *hříšné úmysly* bere Bůh vážně, protože ukazují, co je v srdci. Rozhodnutí spáchat hřích, i když se nikdy neprojevílo navenek, přináší vinu, protože Boží zákon vyžaduje dokonalou čistotu myšlenek, citů, pohnutek a činů (2MCP 477, 478).

„Nebeské knihy zaznamenávají hříchy, které by byly spáchány, kdyby k tomu byla příležitost“ (ST, 31. července 1901). Hříšné myšlenky mají za následek viditelné výsledky, skutečné špatné jednání a neposlušnost (6MR 336, 338; 1BC 1083). Hřích je tedy nejen vnější skutečností, skutkem, činem, ale také skutečností vnitřní.

Mezi hříchy naší mysli patří lhostejnost (RH, 30. září 1873), sobectví, láska k rozkoši (TM 129) a trestuhodná zapomnětlivost (3T 12). Pýcha, sobectví a chamtivost „jsou hříchy, které Boha zvláště urážejí“ (5T 337). Nejbeznadějnějším a nevyléčitelným hříchem je pýcha a samolibost (COL 154).

„Bůh vzhledem k důsledkům nepovažuje všechny hříchy za stejně velké; v jeho hodnocení i v hodnocení

smrtelného člověka existují stupně viny“ (5T 337; SC 30). Nicméně „žádáný hřích není v Božích očích malý“ (5T 337), neboť „hřích ukřižoval Božího Syna“ (TM 145). Ellen Whiteová byla přesvědčena, že „pouze ve světle kříže“ lze rozpoznat „strašlivou ohavnost“ hříchu (SC 31, 32).

Pokud jde o následky hříchu, Ellen Whiteová poznamenává, že „hřích může přinést jen hanbu a ztrátu“. Je to síla, která nás odděluje od Boha a přináší obviňování, nemoci, násilí, zneužívání a smrt (Ed 150, 151). Kvůli hříchu lidé ztratili schopnost rozlišovat mezi dobrem a zlem a oceňovat dobro (Ed 25). Ze všech těchto důvodů Bůh nikdy nemůže ospravedlnit hřích (4T 370). Boží „nenávist k hříchu je silná jako smrt“ (TV 32; DA 57). Ti, kdo setrvávají v hříchu, ponесou jeho následky, a ty jsou jako lavina, která ničí vše, co je dobré, cenné a hodnotné.

Problém hříchu je tak strašnou skutečností, že ho může vyřešit pouze nadpřirozená moc (PP 717, 718). „Tím, že nás Bůh osvobodil z otroctví hříchu,“ píše, „pro nás vykonal vysvobození větší než pro Hebrejce u Rudého moře“ (PP 289). Protože pouze Kristus může očistit od hříchu, Ellen Whiteová nikdy nemluví o hříchu, aniž by poukázala na Spasitele, který zemřel za hříchy světa. „Bůh nemůže odpustit hříchy na úkor své spravedlnosti, svatosti a pravdy“ (7BC 912, 913); Kristovo vítězství však Bůh nabízí lidem jako bezplatný dar. „Jakmile se objevil hřích, byl tu i Spasitel“ (TV 131; DA 210).

V jejím myšlení je spása neoddělitelná od osvobození od hříchu. Kristus je jediným lékem na hřích (COL 254) a jen on může lidi od hříchu očistit (1SM 317), ale hříchy zcela odpouští.

„Neexistují hříchy, které by v Pánu Ježíši Kristu a skrze něj neodpustil. To je jediná naděje pro hříšníka, a pokud se v upřímné víře plně spolehne na Krista, má jistotu odpuštění, a to plného a bezplatného“ (Lt 12 1892, v 7BC 913). Svě čtenáře ujišťuje, že „každý hřích, který před Bohem vyznáte s pokorným srdcem, on odstraní“ (TM 93). Kristus přišel zachránit lidstvo před hříchem, nikoliv v hříchu (DA 668). Nezemřel proto, aby lidé setrvali v hříchu (TM 161, 162). Ježíš Kristus „za nás zemřel a nyní nabízí, že naše hříchy vezme na sebe a nám dá svou spravedlnost. Pokud se mu odevzdáte a přijmete ho za svého Spasitele, pak, ať už byl váš život jakkoli hříšný, jste kvůli němu uznáni za spravedlivé. Kristův charakter nahrazuje váš charakter a vy jste před Bohem přijati, jako byste nehřešili“ (SC 62). Vyznaný hřích je smazán Kristovou vykupitelskou krví (PP 202), ale pěstovaný hřích (3T 543) může člověka pouze zničit.

Zlovyky hříchu lze překonat pouze dlouhodobým a vytrvalým úsilím (AA 560) v každodenním umírání sobě samému. Díky Boží milosti a moci (3T 115) může člověk v Kristu zvítězit nad hříchem (SD 154). Duch Kristův přináší nenávist k hříchu (5T 171). Pokušení samo o sobě není hříchem, tím se stává až podlehnutí pokušení (4T 358; 5T 426). Ellen Whiteová projevuje pastorační zájem, když radí, aby všichni vyznali a opustili svůj vlastní hřích, než se budou snažit napravovat druhé (MB 127). Bůh touží po lidech, kteří jsou mu tak zcela oddáni, že raději zemřou, než aby se dopustili hříchu (4T 495; 5T 53).

V jejím díle je jasně ukázáno, že jednoho dne bude hřích zcela a navždy vymýcen (Na 1,9; GC 503, 504, 678).¹

Převzato z *The Ellen G. White Encyclopedia*, ed. Denis Fortin et al. (Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2013), 1164–1167.

¹ Další materiál ke studiu: GC 492–504; PP 33–43, 52–62; Ed 23–27; J. M. Fowler, „Sin“, in R. Dederen, ed., *Handbook of Seventh-day Adventist Theology* (RHPA, 2000), s. 233–270; E. Heppenstall, *The Man Who Is God* (RHPA, 1977), s. 107–128; G. R. Knight, *Sin and Salvation* (RHPA, 2008), s. 28–51; W. W. Whidden, *Ellen White on Salvation* (RHPA, 1995), s. 41–46; idem, *Ellen White on the Humanity of Christ* (RHPA, 1997), s. 18–24, 99–104.

Tři roky odvahy, jednoty a Boží milosti

Martina Špinková, koordinátorka PR a fundraisingu v ADRA ČR

„Tři roky... Tři roky války, ztrát, napětí, nejistoty, strachu a zklamání. Ale také tři roky odvahy, jednoty a Boží milosti. Navzdory únavě a výzvám cítíme hluboké naplnění z vykonané práce. Především nás však vede věrnost Bohu a služba lidem,“ říkají naši kolegové z ADRA Ukrajina.

Distribuce
uhlí

Nikdo jsme si neuměli představit, co se může nedaleko našich hranic v 21. století odehrát. Rozumíme potřebě některých českých občanů po více než třech letech nekonečného utrpení ukrajinského lidu, ale i těch na druhé straně konfliktu, se od mediálních zpráv, fotek a videí oddělit. Lidská mysl se chce přirozeně chránit před dlouhodobou zátěží. Důvodem může být i to, že na úrovni jednotlivce s tím zdánlivě nemůžeme nic dělat. Nebo přece jen? V Adře nám „pomáhá zaměřit se na pomoc“ lidem. Skrze praktickou pomoc přinést lidem zrno naděje do všeobecného zmaru a bezvýchodnosti.

Vděčnost
obyvatel
za dodávky
uhlí

Nové studny

Jsme rádi, že na to nejsme sami.

Od roku 2022 jsme byli i díky vašim darům pomoci 624 000 lidí na Ukrajině i příchodím uprchlíkům do České republiky, Moldavska a Gruzie.

Od začátku těchto událostí se na Ukrajině zapojujeme jak do okamžité nouzové pomoci, tak i do dlouhodobé podpory lidí, včetně obnovy infrastruktury pro veřejné budovy. V České republice, Moldavsku a Gruzii jsme lidem, kteří byli nuceni Ukrajinu opustit, pomáhali postavit se co nejdříve na vlastní nohy: integračními aktivitami, jazykovými kurzy, podporou na pracovním trhu, v ČR také materiálními dary – oblečením a dalšími potřebnými věcmi z našich charitativních ADRA obchodů a sociálních šatníků, a dále také psychologickým poradenstvím.

Celkově se za poslední 3 roky podařilo shromáždit na pomoc lidem na Ukrajině i příchodím lidem z Ukrajiny do České republiky a do Moldavska finanční dary od drobných a firemních dárců, z veřejných institucí a v rámci síťových projektů ve výši

téměř 300 mil. Kč, rozdali jsme materiální dary v hodnotě téměř 40 mil. Kč.

Co jsme pro lidi na Ukrajině konkrétně udělali v minulém roce a pokračujeme i nyní?

- V srpnu 2024 jsme započali roční projekt ve spolupráci s ADRA Německo v Dněpropetrovské oblasti. Klíčové je zde obnovení přístupu obyvatel k pitné vodě, které zahrnuje: výměnu stávající a nepoužitelné vodárenské věže, vyhloubení 5 nových vrtů, instalace 7 systémů na čištění vody, instalace 3 bioseptiků a analýzy kvality vody.

Čistá voda tak bude dostupná pro více než 36 000 lidí: v kolektivních centrech pro hromadné ubytování, dětem v mateřské a základní škole, studentům v gymnáziích či pacientům ve zdravotnických zařízeních.

- Také jídlo je stále potřeba: distribuujeme potraviny do dvou hromadných ubytovacích zařízení ve Lvovské a Dněpropetrovské oblasti. Potravinové balíčky obsahují zeleninu, ovoce, cukr, sůl, ryby a masové

Zajišťování pitné vody

konzervy, rajčatový protlak, slunečnicový olej, sušenky, sladkosti, mouku, směs ořechů a sušeného ovoce, mléko, čaj, kakao atd.

- Lidé vyhledávají stále více psychosociální podporu a právní poradenství – k tomu slouží mobilní týmy, on-line a telefonické poradenství. Psychologové vedou jak skupinová, tak i individuální sezení, školení a workshopy. Zaměřujeme se také na pomoc lidem, kteří přežili sexuální a genderově podmíněné násilí, a to včetně preventivních aktivit. Očekáváme, že tuto psychosociální pomoc využije více než 5 000 osob.
- Pomáhá i sociální doprava, která až 24 000 obyvatelům z Dněpropetrovské, Chersonské, Záporožské a Doněcké oblasti zajišťuje přístup k základním sociálním službám a místní infrastruktuře.
- Naléhavou akutní pomoc si vyžádal raketový útok na dětskou nemocnici Ochmatdyt v Kyjevě – s ADRA Ukrajina jsme zajišťovali dodávky pitné vody, generátory, zázemí pro zasažené a pro ty, kdo pomáhali s odklizením trosk, a také první psychologickou pomoc dětem, jejich rodičům i personálu nemocnice.
- V zimním období je opakovanou naléhavou potřebou zajištění tepla

Podpora
společného
bydlení v Buči

pro domácnosti v oblastech s poškozenou infrastrukturou – v letech 2023–2024 se jednalo o 1 670 domácností v Chersonské, Záporožské, Mykolajivské, Doněcké, Lvovské oblasti a Dnipru.

Jak taková „zimní pomoc“ ve skutečnosti vypadá, popisuje kolegyně Kateřina Serebriakova z ADRA Ukrajina:

„Poslední zimní zkušenost byla pro mnoho Ukrajinců extrémně náročná. Zažívali jsme dlouhodobé výpadky elektřiny, tepla i plynu. Vnitřně vytápění obyvatel často bydleli v nevytápěných místnostech, zvláště pokud vytápění objektu bylo z větší části závislé na dodávce elektřiny. Ne každý takové podmínky vydržel. Někteří lidé byli nuceni hledat jiné ubytování nebo odejít do zahraničí, protože fungovat každý den v nízkých teplotách bylo pro ně nemožné. Nejen náhradní bydlení, ale i zničené domovy potřebovaly generátory a kotle na tuhá paliva a také tepelně izolační materiály. Protože podobné výzvy čekají Ukrajince i tuto zimu, ADRA Ukrajina již od jara 2024 pracuje na zajištění stálého tepla a dodávek elektřiny pro občany bez ohledu na výpadky. Probíhají opravy a izolace oken a dveří v budovách, dodávky generátorů, kotlů na pevná paliva atd. Budeme rádi i letos za pomoc, abychom zimu zvládli!“

Naše pomoc v ukrajinském regionu nekončí. Státisíce lidí stále postrádají základní důstojné podmínky k životu – čistou pitnou vodu tekoucí přímo z kohoutku, topení, které topí, jídlo, které není jen na příděl, a dostupnou zdravotní péči.

S tímto můžeme místním lidem pomoci a budeme rádi, pokud se i v letošním roce přidáte k nám. Sbírka Ukrajina SOS 66888866/0300, VS 500, je stále otevřená.

Děkujeme!

Optimismus udržuje tělo zdravé

Jana Krynská, lékařka

Stav současného světa není příliš veselý, možná že i v našich životech je více bolesti než radosti, přesto je nutno žít. Ježíš přišel, abychom měli život a měli ho v hojnosti. Jak je to s tou hojností dobrého v našem životě? Jak jsme vybaveni ke zvládnutí života a jeho tíže?

Koordinátor života

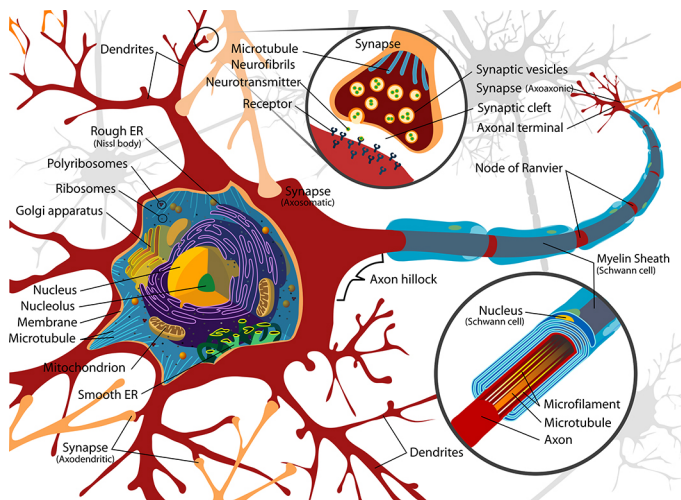
Každý orgán v těle má svoji vlastní speciální úlohu. Jako hudební nástroj ve velkém orchestru na příslušném místě a v příslušném čase vytváří souzvuk pod taktovkou dirigenta, tak i harmonii funkcí těla má na starosti centrální nervová soustava (CNS).

Centrální nervová soustava se skládá z mozku a míchy a je to nejkomplexnější a nejsložitější struktura, jakou u člověka známe. Vytváří rozhraní mezi vlastním tělem a jeho okolím. Tam se sbírají a zpracovávají signály, abychom přiměřeně reagovali na neustále se měnící okolnosti.

Úkoly CNS jsou velmi rozmanité a ovlivňují následující oblasti:

- Chování – kontrola motoriky – jak každého pohybu, tak i postoje těla.

Schematické
znázornění
neuronu
a jeho funkcí

- Myšlení – všechny kognitivní funkce, jako jsou vědomí, řeč, schopnost učit se i vzpomínat, pozornost a představitivost.
 - Pocity – tedy emoce a motivace.
- Mimo to CNS také kontroluje a reguluje souhru všech životně důležitých systémů, od dýchání a výdeje hormonů až k rytmu spánků-bdění.

Detailní pohled

Základními stavebními i funkčními složkami nervového systému jsou nervové buňky neboli neurony. Těch má

CNS okolo 100 miliard. Projevem činnosti nervové buňky je vzruch, při kterém dochází k výměně iontů mezi vnitřním a vnějším prostředím nervového vlákna, a vzniká tak elektrický

potenciál. Aby neurony mohly plnit svou úlohu přenosu informací, má většina z nich dvě specializované oblasti. Na jedné straně pomocí tzv. dendritů (dostředivých nervových vláken)

obdrží buňka signály, které předává do svého nitra. Na druhé straně jako přenašeč informace z buňky ven k jinému neuronu nebo jiné buňce v těle působí jediné vlákno – axon neboli neurit. Místa tohoto kontaktu se nazývají synapse. Na jednu nervovou buňku přitom připadá až 10 000 jednotlivých synapsí, tedy kontaktních míst. Dohromady je v mozku téměř 1 bilarda synapsí!

Pro přenos signálu mezi dvěma neurony se používají dva způsoby „mluvy“ – elektrický a chemický. Při excitaci (podráždění) jedné nervové buňky běží informace nejdříve ve formě elektrického impulsu (jako akční potenciál) podél axonu k synapsi. Protože se ale nervové buňky v místě kontaktu nedotýkají, nýbrž jsou skrze malou štěrbinu jedna od druhé odděleny, elektrický impuls by se dále převádět nemohl. K přemostění této mezery slouží to, že se elektrický impuls převede na přenos chemický. K tomu se na konci axonu nacházejí váčky, které jsou naplněny neurotransmitery. Když nyní dorazí elektrický potenciál k synapsi, váčky se otevřou a chemičtí přenašeči signálu mezeru vyplní a zakotví na předem určených místech – receptorech druhé buňky.

Centrální nervová soustava je nejkomplexnější a nejsložitější struktura, jakou u člověka známe.

Nervoví přenašeči se přitom chovají na principu zámek a klíč naprosto specificky. Po ukončení přenosu je část neurotransmiterů pomocí enzymů rozložena a část se vrací do synaptických váček, aby byly připraveny k dalšímu přenosu. Tak je akční potenciál přenesen na další nervovou buňku a předání informace pokračuje. Jednoduše geniální!

Význam pro každodenní život

Tyto biochemické pochody mají však nejen anatomický význam, ale hrají důležitou roli i v každodenním životě, jak ukazuje vliv na neuroplasticitu. Neuroplasticita je výraz popisující schopnost mozku regenerovat se a obnovovat svoji strukturu, případně ji restrukturalizovat.

Zjistilo se, že synapse – podobně jako svaly – se mohou trénovat. Každý elektrický impulz, který přes synapse běží, tato kontaktní místa rozšiřuje a skrze efekt přenosu na další buňku zesiluje. Časté opakování (= trénink) vede ale nejen k rozšíření synapse, ale také k růstu celé mozkové oblasti. Například u profesionálních houslistů je oblast mozku, která koordinuje levou ruku, výraznější a u londýnských taxikářů je zase výraznější oblast pro navigaci.

Dalším aspektem neuroplasticity je schopnost mozku navazovat nová spojení. Každá myšlenka vede buď k tomu, že již hotové spojení trénuje a posiluje, nebo vytváří spojení nové. Obě tyto události běží doslova nepřetržitě – i ve spánku.

Mozek se „nemůže neučit“, učí se stále! Všechno, o čem přemýšlíme a co zažijeme, zanechává v našem mozku stopy – podobně jako stopy ve sněhu. V těžkém sněhu je pohyb vpřed zpočátku velmi namáhavý, ale čím častěji

ve stopách jdeme, tím jsou širší a postupně vzniká malá pěšinka, kterou se jde stále lehčeji a kterou lze stále snadněji projít. Stejný proces se odehrává v mozku, a je tak základem učení a vzniku obvyčeje. S každým opakováním myšlenky se tyto paměťové stopy upevňují a rozšiřují, a stávají se tedy snáze dostupnějšími. Tím se také vysvětluje, proč je tak těžké nějaký zvyk (jako často opakovanou, zpevněnou paměťovou stopu) změnit.

Toto „učení opakováním“ se dokončuje skrze „emoční učení“. Emoce pomáhají naučit se něco výjimečně rychle. Když se např. dítě dotkne horkých kamen, udělá tuto zkušenost jen jednou. Tuto zkušenost nemusí opakovat a synapse se nemusejí nejdříve trénovat, jak situaci zvládnout.

Určité pocity, jako je např. strach, mohou tvořivé učení blokovat. Když někdo přechází ulicí po přechodu a řítí se k němu auto ve vysoké rychlosti, dlouho o situaci nepřemýšlí. V tomto momentu se celé tělo koncentruje na to, jak nejrychleji nebezpečnou zónu opustit. Na druhé straně emoce, jako je např. radost, stimulují kreativní myšlení a přispívají k rychlému a jasnému učení. Tento princip lze přenést i na naše tělo. Optimismus a základní pozitivní nasměrování dávají radost ze života a udržují tělo zdravé. Naštěstí lze tento postoj stejně jako každé jiné zvyky trénovat.

Na závěr uvedme citát: „Svět sestává z optimistů a pesimistů. V poslední dopadnou oba špatně, ale optimista žije zřetelně šťastněji“ (Kofi Annan, bývalý tajemník OSN).

Emoce, jako je radost, stimuluje kreativní myšlení a přispívají k rychlému a jasnému učení.

Ľuďom nablízku

Rozhovor o novom začiatku v kazateľskej službe
s Mikulášom Pavlíkom

Už niekoľko mesiacov si kazateľom na zboroch Českého združenia. Vracajú sa ti občas spomienky na službu na únii?

Etapa administrátorskej práce je uzavretá. Naplno ma pohltila služba kazateľa. Ak spomínam, tak na všetko pekné, čo som na únii zažil. Teraz som ľuďom oveľa bližšie. Tvárou v tvár. Prináša mi to najväčšie naplnenie. Potreboval som zmenu a nový reštart.

Bude ti niečo zo služby vedúceho cirkvi chýbať?

Najbližší spolupracovníci v kancelárii, tím administrátorov na združeniach, s ktorými sme si vybudovali korektné a rešpektujúce vzťahy, sobotné návštevy zborov a odopoludňajšie diskusie na aktuálne témy, stretnutia s mládežou. Vďaka tejto funkcii som spoznal množstvo skvelých, obetavých a odovzdávaných členov cirkvi a s mnohými ma viaže hlboké priateľstvo. Ešte raz im všetkým ďakujem za podporu. Pán Boh ma cez nich motivoval a dodával silu.

Prehodme list na kazateľskú službu. Z čoho si mal pred nástupom na zbory najväčšie obavy?

Netušil som, do akej miery sa zmenilo prostredie cirkvi a očakávania či nároky na kazateľa od čias môjho prvého pôsobenia na zboroch pred tridsiatimi rokmi. Začínal som na Slovensku, ktoré ma vlastnú adventistickú identitu, atmosféru zborov, spiritualitu vrátane vnímania kazateľskej práce. Dokážem sa prispôbiť novému prostrediu? Objavím v sebe dlhé roky nepoužívané kazateľské návyky? Nepoznamenala ma administratíva natoľko, že uprednostním organizáciu, systém a pravidlá pred skutočnými potrebami človeka? Prežívam hĺbku Božieho povolania rovnako intenzívne, ako keď som

začínal, alebo sa vekom a náročnou službou vytratilo? Dokážem sa na členov pozeráť Kristovými očami? Možno je na komplexnejšie hodnotenie priskoro, ale väčšina obáv sa nenaplnila. To však musia posúdiť moje zbory.

Počas posledného on-line stretnutia sme si s kolegami učiteľmi ATI všimli na dverách tvojej kancelárie nápis SPOLU. Vysvetlil si nám, že išlo o tvoje inštalačné motto. Čo sa za tým slovom skrýva?

Áno, spomenul som, že nejde o príklon k existujúcemu politickému zoskupeniu, ale o akronym, ktorým som sa predstavil svojim zborom na ustanovujúcej bohoslužbe. Sú to začiatkové písmená slov, ktoré vyjadrujú to, čo zborom ponúkam. S ako skúsenosti, P ako poznanie, O ako organizačné

schopnosti, L ako lásku a U ako účasť na ich živote. K ponúkaným darom a schopnostiam, k tým silnejším stránkam som pripojil aj tie, ktoré odhaľujú moju ľudskosť, obmedzenia a nedostatky – S ako slabosti, P ako pochybnosti, O ako ostne, L ako limity a U ako únavu. Kazateľnica, za ktorou zaznel môj príhovor, má vpredu zakomponovanú jemnú kontúru kríža. Svoje silné aj slabé stránky vyjadrené slovom SPOLU som symbolicky zavesil na kríž ako znamenie, že do kazateľskej služby chcem ísť spolu s členmi a zároveň ich pozývam na spoluprácu. Nenútim, pozývam. Spoločne sa dotýkať Kristovho kríža ako symbolu Božej moci, milosti a jeho vyslobodenia. SPOLU s Kristom. SPOLU s našimi silnými i slabšími stránkami. SPOLU pri kríži. SPOLU pri Ježišových nohách, bez pretvácky, bez

pokrytectva, takí, akí sme – to je moja vízia kazateľskej služby.

Teraz lepšie rozumiem nápisu na dverách tvojej kancelárie, aj tomu, prečo ho máš každý deň na očiach. V čom sa odlišuje kazateľ Miki Pavlík dnes od toho, ktorý pracoval na zboroch pred tridsiatimi rokmi?

Je skúsenejší, obohatený o nadhľad, otvorenejší k rozdielnostiam, tolerantnejší k zápasom a pochybnostiam, ktorými niektorí prechádzajú, možno poučenejší z chýb vlastných aj iných. Som starší a generačne bližší vekovému priemeru zboru, čo mi umožňuje viac sa priblížiť a porozumieť otázkam, ktoré si kladie vo viere aj v medziľudských vzťahoch. Pracujem viac s jednotlivcami ako so zborom. Začínam pripravenejší. Istejší v tom, čo sa od mňa očakáva. Tým, že máme dospelé deti, ostáva mi viac času na osobný duchovný rast aj na pastoračnú činnosť. Možno dokážem byť otvorenejší pri vyjadrovaní vlastných názorov, prípadne nesúhlasu s postojmi členov, ktorí spoločenstvu viditeľne škodia, na čo som v minulosti nemal vždy odvahu. Jednoducho sa nebojím byť priamejší a osobnejší.

Ako jednu z priorít si spomenul aj pastoračnú prácu. Na akú stranu sa prikláňaš v diskusii, či má byť kazateľ viac pastor alebo evanjelista?

Pastoračnú aj evanjelizačnú činnosť vnímam ako jeden celok, ktorý pre-pájajú dve slová – osobný záujem. Pastoračiu konám aj preto, aby som povzbudil členov na misiu, a výsledkom misijnej práce sú ľudia, ktorí už onedlho po krste budú potrebovať pastoračiu. Skrátka, pastoračia vedie k misii a misia k pastoračii. Pre obe činnosti je dôležitý osobný záujem. Zbory oceňujú, ak im je kazateľ

nablízku. Nesmie vytvárať dojem, že je ťažko dosiahnuteľný, že zaneprázdnenosť povinnosťami mu bráni venovať čas jednotlivcovi. Ak je kazateľ nazývaný (možno trochu vzletne) Boží služobník, potom ak je Kristus v evanjeliu predstavený ako „Boh s nami“, malo by platiť aj „pastor s nami“.

Znamená to, že tak, ako sa stal Kristus človekom, má sa stať aj kazateľ človekom, ktorý nielen zvestuje, ale aj svojou osobnosťou symbolizuje Božiu prítomnosť v cirkvi a vo svete?

Určite. Jeden z praktických dôsledkov je aj bývanie kazateľa v blízkosti aspoň jedného zo zverených zborov. Ak nežijeme v prostredí, ktoré obklopuje našich členov, ako im porozumieme? Aj preto som rád, že bývame na skok od zboru, kde mám zároveň kanceláriu. Tu ma môže každý nájsť, som nablízku. Ako môžem kázať o Kristovi, ktorý prebýval s nami, keby som svoju „faru“ symbolicky obohatil ostatným drôtom alebo vysokým múrom? Priblíženie sa ľuďom, osobný záujem je opakom odmeranosti, schovávania sa pred nimi, snahy nenechať sa príliš

vtiahnuť do ich príbehov a problémov. Možno patrím k starej škole, ale verím, že byť s ľuďmi a medzi ľuďmi je jedným z najdôležitejších poslaní kazateľa.

Nevystavuje sa tým kazateľ riziku rýchlejšieho vyhorenia alebo únavy zo služby?

Keď dávame druhým samých seba, stávame sa zraniteľnejšími. Čo iné však znamená Kristovo radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi? Bez tohto rizika je nemožné druhému človeku pomôcť. Nikto nemôže niesť bremeno blížneho bez toho, aby sa jeho chôdza nestala ťažšou, nezadýchal sa a neunavil. Oveľa intenzívnejšie než na únii si uvedomujem, ako ľudia okolo mňa potrebujú niekoho, kto im načúva, povie slovo povzbudenia a nádeje, uistí ich o odpustení, usmeje sa. Nechcem polemizovať o dôležitosti teológie, pro-rockých výkladov a vieroučných právd. No slová jednej sestry hovoria za všetko: „Miki, tvoja prítomnosť je lepšia ako desať tvojich kázaní.“

Máš pokušenie v živote zborov niečo zmeniť?

Snažím sa viac pozorovať, počúvať, než hlasno hodnotiť a meniť. Nemám túžbu reformovať a pretvárať zbory na svoj obraz. Žijeme v sebaklame, ak si myslíme, že niekoho a niečo sami zmeníme. Podávam pomocnú ruku spoločenstvu pri naplňaní jeho poslania. Sme povolaní v reťazi ľudských pokusov a omylov spoločne hľadať hodnotu viery a nový zmysel života. Pán Boh tak môže v skrytosti konať veľké veci, aj keď ich ešte nevidíme.

Čo ti prináša radosť v doterajšej službe na zборе?

Keď pozorujem okolo seba túžbu žiť podľa evanjelia. Objavil som živé modlitebné spoločenstvá, záujemcov

o biblické štúdium, ľudí s hlbokými duchovnými otázkami. Mám radosť, že mi nedovolia dlho premýšľať nad tým, do akých aktivít sa zapojiť. Prichádzajú s nápadmi, ako službu v zbere aj v najbližšej komunite vylepšiť. Nie je to väčšina, ale ako som povedal, učím sa pracovať s jednotlivcami. Verím, že naše nadšenie pritiahne a motivuje ďalších. Teší ma, keď vidím, ako sa moja skúsenosť hľadania Pána Boha a prežívania života s Kristom podobá tej ich. Cieľom mojej práce nie je cítiť sa dobre, byť uznaný, vážený či obľúbený, ale spojiť svoj príbeh s príbehmi jednotlivcov v spoločenstve. Podeliť sa o to jedinečné, najvnútornejšie aspoň s niekým a dúfať, že bude mať odvahu vyjadriť to isté. Zbor je silný a zdravý vďaka tomuto duchovnému prepojeniu medzi členmi v tej najosobnejšej, najvnútornejšej rovine. Misijné aktivity, služba okoliu, spoločné akcie a programy sú len ovocím tejto pevnej siete hlbších vzájomných vzťahov v spoločenstve. Ide o viac než osobné sympatie či emocionálnu blízkosť. To všetko dáva mojej službe zmysel.

Oázy (ne)jen pro školy

Ida Pencová, Hope4kids

Určitě jste si toho také všimli. Titulky článků hlásají „prudký nárůst úzkostí“, „žáci vykazují příznaky deprese“... Zkrátka se už nějakou dobu mluví o tom, že děti a dospívající, eufemisticky řečeno, nejsou úplně v pohodě. Člověku se až nechce věřit, že by to všechno mohla být pravda.

Protože spolu s více než dvaceti kolegy a kolegyněmi pracuji v organizaci Hope4kids, kde je naší hlavní pracovní náplní přednášková činnost na školách, setkáváme se s dětmi a dospívajícími denně a vidíme na vlastní oči, jak se mnohým z nich těžko daří zvládat tlaky dnešní doby. Stále si klademe otázky: „Co pro ně můžeme udělat? Jak jim jít naproti a pomoci jim?“

Když má člověk dobře naladěný svůj vnitřní radar pro Boží vedení, stává se, že se mu řešení nabídnou neobvyklými způsoby či na nečekaných místech.

Tak se naše ředitelka během jedné své dovolené dozvěděla o mezinárodním projektu Prayer spaces in schools (PSiS), fungujícím pod záštitou organizace Modlitby 24/7.

Během PSiS se s dětmi pracuje zážitkovým způsobem. Ve třídě nebo jiném domluveném prostoru vytvoří organizátor různá zákoutí, ve kterých se děti tvořivými způsoby učí zklidnit se, odpočinout si od stresu a přehlcenosti, zastavit se v ruchu všedních dní a udělat si **prostor pro sebe**.

Náš lektorský tým to chytlo za srdce. To by mohlo být součástí řešení situace dnešní mladé generace. Začali jsme okamžitě hledat způsoby, jak PSiS přizpůsobit českému prostředí a přinést do našich škol.

Řekli jsme si, že rok 2024 bude rokem pilotním, abychom zjistili, zda školy v Česku vůbec projeví zájem a zda tuto novou myšlenku dokážeme zrealizovat.

První věc, kterou jsme zvažovali, byl název. Nedokázali jsme si představit, jak nabízíme „Modlitební prostor ve škole“ českým ředitelům. Proto jsme přišli s názvem Oázy. Dobře se na tom vysvětluje, o co jde: jako se poutník po dlouhé únavné cestě pouští občerství v oáze, tak my můžeme využít prostor

k občerstvení v dnešním náročném světě. Toto podobenství všichni zúčastnění velmi dobře chápou.

Organizátorsky nejnáročnější fáze je proměnit vybranou školní třídu na místo s různými zákoutími. Věřte, že pomůcky k jednotlivým stanovištím zabere celý kufr auta! Chceme, aby vše působilo názorně, příjemně a útulně. V našem týmu proto s oblibou říkáme: „Čím víc světýlek, tím víc Oáza.“

Jedním z nejoblíbenějších stanovišť je **Ticho ve stanu** – účastník si nasadí protihluková sluchátka a uvelebí se v dětském stanu. Vždycky mě udiví, jak to na mladé lidi zapůsobí. S úžasem sleduju sedmáky či osmáky, jak vylézají ze stanu a jak ještě se sluchátky na uších (a patřičně nahlas) nadšeně komentují svou čerstvou zkušenost: „To je super! To jsem ještě nikdy nezažil!“ Stanoviště jim zkrátka dopřeje jeden luxusní zážitek: ticho.

Na jiném stanovišti si účastníci Oázy mohou přičichnout k vonným olejům. Vůně dokáže v našem mozku vyvolat ty nejstarší vzpomínky a děti si zde

vybavují ty příjemné, za které mohou být vděčné. Pak je píší na lístečky a přidávají na **Strom vděčnosti**.

Na stanovišti **Just a minute** odměřují přesýpací hodiny jednu minutu. Přesně tolik času mají žáci na to, aby vymysleli, co by mohli udělat pro někoho ze svých blízkých – aby to netrvalo víc než minutu a dotýcnému to zlepšilo den. Překvapuje mě, kolik skvělých a praktických nápadů děti vymyslí! „Říct mu, že si ho vážím.“ „Přinést pití.“ „Obejmout.“ „Napsat hezkou zprávu.“

Některá stanoviště nabízejí možnost jít víc do hloubky. Do **Písku odpuštění** je možné zahrabat svůj pocit viny. Můžete si před zrcadlem nasadit **Královskou korunu** a sami sobě přečíst některou z povzbudivých vět, které vám připomenou vaši hodnotu.

Do **Zdi nářků** můžete zastrčit lísteček s těmi nejhlubšími touhami. Toto je jediné stanoviště, kde garantujeme naprostou anonymitu. Lístečky se nečtou a po skončení Oázy se zničí.

Mezi nejpopulárnější stanoviště patří **Příjemné doteky**. Děti ponoří dlaně do vodních korálků (gelových kuliček) a nechávají si je protékat mezi prsty. Zjišťují, jak jim tato neobvyklá senzorická zkušenost pomáhá uvolnit z těla nahromaděný stres a napětí.

Stanovišť je celá řada a každý má možnost prožít je tak, jak je mu příjemné. Někdo si pohraje s pískem, přivoní k olejičkům, posedí ve stanu – a nad ničím hlubším se nepotřebuje zamyslet – a je to v pořádku. Většina účastníků však využije příležitosti k zamýšlení se nad vděčností, odpuštěním nebo třeba svou osobní hodnotou. Mnoho z nich přirozeně přejde k tichému rozhovoru s Bohem. U odpuštění, stejně jako u Zdi nářků, zkouší formulovat svou vlastní touhu nebo modlitbu.

Moje oblíbené stanoviště je **Otázka pro Boha**. Děti píší do bublin otázku, kterou by chtěly Bohu položit. Ne každé dítě se tu zastaví, ale ty, které ano, mě často překvapí zvědavostí a hloubkou svých dotazů. Některé jsou vtipné, mnoho z nich je velmi osobních. Často se ptají po smyslu nebo hledají ujištění: „Jak poznám, že žiju správně?“, „Kam můj život směřuje?“, „Máš lidi opravdu rád, jak se říká?“

Každá třída projde Oázou během jedné vyučovací hodiny. Na závěr si s dětmi a učiteli sedneme do kroužku a sdílíme, jaké dojmy si odnášejí a co by chtěli i nadále prakticky aplikovat. Mladí lidé se hlásí, že si odpočinuli, zamysleli se a našli inspiraci pro svůj další život.

Děti nám nakonec zanechávají písemné vzkazy: „Je super se občas zastavit, líbilo se mi to.“ „Bylo fajn si zformulovat myšlenky, dát jim tvar.“ „Ulevilo se mi, když jsem svoje myšlenky mohl napsat na papír a dát do zdi.“

Náš pilotní rok dopadl tak, že nakonec proběhlo **122 hodin** Oázy pro více než **2 000 účastníků**. To je mnohem více, než jsme si původně mysleli! Máme obrovskou radost, že Oázy jsou vítané, a hlavně přinášejí užitek těm, kdo je absolvují.

Mnoho učitelů se mohlo inspirovat myšlenkou, že škola nemusí být jen místem pro nabývání znalostí, ale také pro to, aby se tu děti cítily dobře, zažívaly uvolnění od stresu, odpočinku a inspiraci. Rádi bychom, aby to mohli zažívat i další: lidé v církevních společenstvích, domovech pro seniory, volnočasových klubech... V současné době hledáme způsoby, jak Oázy dostat k těm, kdo o ně mají zájem.

Jsm rádi, že **Phil Togwell**, ředitel projektu **PSiS**, přijal naše pozvání a letos v dubnu přijede, aby se s námi podělil o své zkušenosti.

Pokud Oázy chytly za srdce i vás, více se dozvíte na www.hope4kids.cz/oazy/. Své dotazy nám můžete posílat na oazy@hope4kids.cz.

Vyhlížíme do budoucnosti s nadějí, že se otvírá další možnost, jak najít v dnešní bouřlivé době prostor k odpočinku, naslouchání Božímu hlasu, občerstvení a povzbuzení pro svoji duši. Jsme vděční, že toho můžeme být součástí.

Stretnutie tlmočníkov EUD

Pavína Sóradoá

Od 2. do 26. 1. 2024 sme mali spolu s Jitkou Morávkovou možnosť zúčastniť sa na stretnutí tlmočníkov EUD. Stretnutie sa konalo vo Francúzsku na adventistickej univerzite v Collonges. Celé podujatie prebiehalo v nádhernom prostredí obklopenom horami a prírodou, čo umocnilo jeho atmosféru.

Stretnutie nám umožnilo stretnúť sa s tlmočníkmi z rôznych krajín a podeliť sa o svoje skúsenosti a postrehy. Obzvlášť požehnané boli sobotné chvíle – spievali sme piesne, delili sa o skúsenosti v sobotnej škole, Jitka nám tlmočila pieseň Š-ma Jisrael.

Program bol veľmi nabitý rôznymi prednáškami, ale aj praktickými radami. Počas stretnutia sme aktívne pracovali v skupinách a tímoch. Riešili sme rôzne témy a vytvárali nápady, ktoré môžu v budúcnosti pomôcť zlepšiť

prácu tlmočníkov a podporiť nepočujúcich.

Čas, ktorý sme spolu strávili, bol pre nás nesmierne obohacujúci – nielen po odbornej stránke, ale aj po tej osobnej. Domov sme odchádzali plné nových poznatkov, inšpirácií a požehnaní.

Služba ASLSP sa začína rozširovať už aj na Slovensku. V tomto roku plánujeme stretnutie pre dobrovoľníkov, ktorí majú záujem slúžiť vo svojom zbore alebo okrsku.

Chlapec s leprou přivedl mnoho lidí ke Kristu

Umesh Pokharel, Adventist Review

Raiové jsou jedním z nejstarších nepálských kmenů, který se skládá z několika skupin. Historicky obývali oblast mezi řekami Dudh Koshi a Tamur. Raiové tvrdí, že jejich území, v moderní době známé jako Kirat Desh, se rozkládá na území Nepálu, Sikkimu, Západního Bengálska v Indii a jihozápadního Bhútánu. Tradičně se Raiové zabývali chovem zvířat a zemědělstvím.

Yam Bahadur Rai, první adventista sedmého dne z kmene Rai v Nepálu

Jsou známí svou úctou k přírodě a duchům předků. Raiové se od pradávna hlásí ke kiratskému náboženství. Raiové nevěří v nebe ani peklo. Neexistuje žádná náboženská hierarchie. Jejich náboženské obřady vedou šamani, ale v průběhu své nedávné historie Raiové stále více přebírali prvky z velkých náboženství, s nimiž byli v kontaktu, z lámaistického buddhismu nebo nepálského hinduismu, aniž by se však vzdali svých vlastních kmenových tradic.

Jak se adventistické poselství dostalo ke kmeni Rai?

Příběh o tom, jak se poselství adventistů sedmého dne dostalo prostřednictvím Yam Bahadura Raie ke kmeni Rai ve východním Nepálu, je silným svědectvím víry, odolnosti a proměny.

Yam Bahadur Rai se narodil v chudé zemědělské rodině v odlehlé horské vesnici ve východním Nepálu. Ve vesnici chyběla moderní infrastruktura, jako jsou silnice, školy a zdravotnická zařízení. Komunita byla hluboce zakořeněna v pověrách a ve zdravotních a duchovních záležitostech se do značné míry spoléhala na šamany a šamanky.

Yamův raný život byl poznamenán těžkostmi. Od narození byl často nemocný. Když se jeho zdravotní stav zhoršil, rodiče se často obraceli na šamany. V osmi letech se Yamovi na těle objevily skvrny. Zpočátku byly považovány za nezávažné, ale jejich stav se zhoršoval. Ačkoli obětovali kuřata a kozy, jeho stav se nezlepšil.

Bod obratu

Nakonec rodiče vzali Yama k lékaři, který mu diagnostikoval lepru – nemoc, které se v té době všichni obávali. Pacienti s leprou byli často nuceni žít na okraji společnosti, protože nemoc byla považována za prokletí nebo trest za špatné jednání. Lékař však Yamovi doporučil léčbu v nemocnici Leprosy Mission Hospital v nepálském Lalitpuru.

V nemocnici Yama léčili zdarma. Během dvouletého pobytu se seznámil s Jamesem Nakarmim, vedoucím nemocnice, a jeho ženou Nirmálou, zdravotní sestrou. Oba byli oddanými adventisty sedmého dne. Jejich laskavost, soucit a ochota modlit se a radit pacientům hluboce ovlivnily Yama, který ze strany své rodiny a vesnice zažil odmítnutí.

Během léčby se Yam začal učit číst a psát, což dříve neuměl. Nakarmi mu dal Bibli a seznámil ho s modlitbou. Časem Yam našel v biblickém učení útěchu a naději. Po roce studia a pozorování adventistů přijal Yam toto biblické učení a nechal se v Káthmándú pokřtít.

Evangelium u kmene Rai

Když se Yam po vyléčení vrátil do rodné vesnice, nesl si s sebou nejen uzdravené tělo, ale také obnoveného ducha a touhu sdílet svou víru. Do své vesnice pozval Depa Bahadura Thapu, kazatele a bývalého vedoucího himálajské oblasti Církve adventistů sedmého dne. Společně

strávili týden učením a sdílením evangelia.

Jejich úsilí přineslo ovoce. Šest příslušníků kmene Rai přijalo adventistickou víru, což znamenalo počátek působení církve adventistů mezi lidmi kmene Rai. Tento okamžik byl pro komunitu zlomový a představil jim nový způsob života zakořeněný ve víře, vzdělání a zdravotní péči.

Yamova cesta od nemocného a zavrženého dítěte k nositeli evangelia je svědectvím toho, jak víra a soucit mohou změnit život. Díky jeho zkušenosti našla církev adventistů oporu mezi kmenem Rai a jeho příběh nadále inspiruje ostatní k přijetí víry a služby.

Postupné rozšiřování

Poselství adventistů se ke kmeni Rai dostalo v prosinci 1992 a během následujícího desetiletí se adventistické poselství rychle šířilo prostřednictvím rodinných vazeb a přátelství v tomto kmeni.

V současné době působí v kmeni Rai 16 dobrovolníků Global Outreach (GO) a čtyři kazatelé. Kromě toho zde působí dva dobrovolníci GO s vysokoškolským titulem z adventistické univerzity. V kmeni Rai je nyní více než 4 000 adventistů, kteří se starají o 19 adventistických sborů po celém Nepálu.

Kmen Rai je známý tím, že je prostý, oddaný, důvěryhodný a otevřený evangeliu. Navzdory probíhajícím změnám mezi mladší generací mnoho mladých lidí z tohoto kmene stále projevuje zájem o evangelium. „Mohou být cenným přínosem pro církev adventistů v Nepálu, mohou pomáhat šířit poselství evangelia a připravovat mnoho dalších lidí,“ uvedli představitelé místní církve. *Gospel Outreach je nezisková organizace, která se věnuje rozšiřování mezinárodního působení Církve adventistů sedmého dne.*

Kuvajt (2/2)

Pavel Novotný

Centrum
hlavního
města
Kuvajtu

Za prací do Kuvajtu nejčastěji přicházejí Egypťané. Přibyli zde také Libanonci i zchudlí Iráčané, kteří ale vůbec nejsou populární a jejich zaměstnavatelé jim to patřičně dávají na vědomí.

Modlete se i za muslimské Kurdy, Peršany a Balúče, mezi kterými nejsou prakticky žádní křesťané. Početní jsou také hinduisté, buddhisté nebo sikhové, kteří mají ještě horší postavení než křesťané. Jako polyteisté si nesmějí stavět chrámy, i když nad domácími rituály se přivírají oči. Z Íránu a Indie pocházejí komunity hlásící se k bahá'í a zoroastriáni.

Beduíni žijí v Kuvajtu často po celé generace, ale nemají státní občanství. Jejich postavení je natolik nejisté, že nikdo ani přesně nezná jejich počet. Má jich být hodně přes 100 tisíc. Vláda je diskriminuje v přístupu ke vzdělání, zaměstnání, lékařské péči a možnosti cestovat. V minulosti sloužili jako vojáci v armádě, ale to už mají zakázáno. Nedostávají rodné listy, občanské průkazy ani pasy. Pokud vycestují bez nich, riskují, že už se nebudou smět vrátit do země, ve které byli od narození doma.

Díky vlně zahraničních pracovníků žijí v Kuvajtu poprvé v dějinách statisíce křesťanů. Tvoří necelých 20 % cizinců, kteří v emirátu pracují. Jsou hlavně z Indie, Evropy, Ameriky, Pákistánu a Filipín, menší skupiny přišly z Egypta, Palestiny a dalších arabských zemí.

Asijská dělníka zakoušejí od svých pánů a paní řadu ústrků, často i násilí,

a o jejich práva se stát nezajímá. Stejně časté je zneužívání gangy, které Asiátům zajišťují víza a práci. Bití je běžné, mnohdy hraničí s mučením, některé ženy čelí znásilňování. Policie tyto případy většinou nevyšetřuje, potrestání kuvajtských zaměstnavatelů je zcela výjimečné. Naopak i policie občas sahá k mučení Asiátů. Ženy dokonce hlásily případy znásilnění policisty. Pro soukromý sektor není stanovena žádná minimální mzda nebo nemocenská. Dělníci a domácí služebné často nemají žádný volný den v týdnu ani dovolenou.

Dělníci často přijíždějí do Kuvajtu zadlužení a zcela závislí na zlovůli zaměstnavatelů. Když pak nedostávají celé měsíce mzdu nebo jenom zlomek toho, co podepsali ve smlouvě, nemůžou se bránit. Při nástupu do práce odevzdávají zaměstnavatelům pasy. Je to sice ilegální, ale policie proti této zaběhlé praxi nic moc nepodniká. Každý rok je hlášeno několik případů sebevražd služebných, jejich úmrtí nebo zmrzačení při pokusu o útěk skokem z vysokých pater budov. Ty, kterým se podaří od zaměstnavatelů utéct, úřady trestají jako kriminální živly, protože nesplňují vízové podmínky, a deportují je ze země.

Velká většina křesťanů v Kuvajtu spadá do této kategorie dělníků a služebných a je lehké si představit, jak omezené jsou jejich možnosti žít pro víru v Boha, nebo o ní dokonce svědčit. Od války v Perském zálivu přibyl ještě další fenomén, který odrazuje od svědectví i ty, kteří by Kristovu výzvu jinak rádi uposlechli. Vláda tlačí na snížení počtu zahraničních pracovníků, a tak je evangelizace vítaným důvodem k vypovězení.

Na druhou stranu citlivé křesťanské svědectví nachází právě u takto trpících lidí odezvu. Evangelium je pro ně opravdová voda života. Ženy v domácnostech

mají velký vliv na děti, které jim rodiče často přenechávají téměř úplně na starost.

Neexistuje žádný oficiální seznam povolených církví a prakticky všechny křesťanské denominace smějí v Kuvajtu působit. Sedm z nich má oficiální postavení. Jsou to římská katolická, řecká katolická, arménští pravoslavní, koptové, řeckí pravoslavní, anglikáni a Národní evangelická církev. Tyto církve dostávají víza pro duchovní a další zaměstnance. Čtyři církve mohou v Kuvajtu stavět kostely – koptové, katolici (včetně řeckých), anglikáni a protestanti (Národní evangelická církev). Ostatní církve také mají kazatele a kněží a scházejí se vcelku otevřeně, ale děje se to jenom na základě tolerance, nikoliv oficiálního uznání, kterého by se bylo možné dovolávat.

Evangelium je pro obyvatele Kuvajtu opravdová voda života.

Dominanta hlavního města – obří vodojemy

52patrový
mrakodrap
Crystal Tower

Protestanti vstoupili na kuvajtskou půdu v roce 1903, když tu Arabská misie, společnost založená americkými křesťany, zahájila zdravotnickou práci. První pokus, stejně jako několik dalších, ale nezanechal trvalé ovoce. O sedm let později navštívil kuvajtský emír Muhammad Írán a americký misijní lékař Dr. Arthur Bennet tam vyléčil oči jeho dcery. Emír se rozhodl pozvat 27letého lékaře do svojí

Další společenství se scházejí po domácnostech a vláda nad tím přivírá oči.

Západ si u Kuvajťanů získal dobré jméno vysvobozením země z rukou Saddáma Husajna. Křesťané se v těžkých chvílích zapojili nejenom přímluvami, ale bezprostředně po konfliktu také okamžitou materiální pomocí. Emír jim daroval nové pozemky pro stavbu kostelů. A tak mormoni a další americké církve v poválečném Kuvajtu poprvé vstoupily na půdu Arabského poloostrova. Kuvajťané otevřeli dveře „křesťanské“ civilizaci

země a dovolil spolu s ním přijít i kazateli Gerritu Penningsovi. V roce 1914 postavili protestanti první ženskou nemocnici v zemi.

i uvolněním prodeje alkoholu, pornografie a podobně.

V poválečných letech se prohloubil kontakt mezi Kuvajťany a cizinci, kteří pro ně pracují. Začali se víc zajímat o ně i o jejich náboženství. Zatímco jedni v prožité hrůze ztratili víru, druzí se o ni naopak začali víc zajímat a začali si poprvé v životě klást upřímné otázky o Bohu.

Římští katolíci mají v zemi vatikánského velvyslance, dva kostely a až 100 000 členů. Každý týden proběhne víc než 30 mší a prostory přesto zdaleka nestačí počtu věřících. Koptská církev je po římských katolících nejpočetnější. Ostatní křesťané včetně adventistů se scházejí neoficiálně, ale bez obtíží ze strany státu, často ve velké budově sboru Národní evangelikální církve. Tento hlavní protestantský sbor má na 20 tisíc členů a 13 kazatelů. V jeho prostorách v bývalé nemocnici se každý týden setkává 60 skupin věřících, celkem 25 tisíc lidí. Podmínky jsou stejně stísněné jako u katolíků. Další společenství se scházejí po domácnostech a vláda nad tím přivírá oči.

Sunnité jsou ale stále méně tolerantní vůči šíťitům i ostatním menšinám, křesťany nevyjímaje. Poslanec Usáma al-Munávír prosadil v roce 2012 v parlamentu zákon, který zakazuje stavbu nových kostelů a dalších nemuslimských náboženských staveb. Od plánu zbořit stávající kostely upustil. Souběžně prošel i zákon o rouhačství, který za urážku Boha, Koránu, proroků islámu (mezi nimi Abrahama, Mojžíše nebo Ježíše) a Mohamedových manželů stanovuje trest smrti pro muslimy a uvěznění s dolní hranicí 10 let pro příslušníky ostatních náboženství. Do té doby mohl být rouhač odsouzen maximálně na 1 rok.

Zdaleka ne všichni křesťané v Kuvajtu vydávají nejlepší svědectví

o Spasiteli, po kterém nese jejich náboženství jméno. Řada jich sem přišla hlavně kvůli penězům a tomu podřizují všechno ostatní. Na rozjímání, návštěvy bohoslužeb nebo svědectví nemají čas ani myšlenky a to u muslimů nezůstává bez povšimnutí.

Bez povolení, ale za tichého souhlasu vlády, probíhá náboženská výuka, teologické kurzy a tisk křesťanské literatury. V Kuvajtu je i křesťanské knihkupectví, kam se smějí dovážet velká množství Biblí a materiálů publikovaných v cizině. Důležitou roli hraje satelitní televize. Těžko hledat kuvajtskou rodinu, která by satelit nevlastnila. Internetové stránky musejí projít cenzurou.

Misionáři smějí legálně působit, pokud svoje aktivity omezí na nemuslimské menšiny. Za evangelizaci muslimů hrozí vězení nebo vypovězení ze země. Odhaduje se, že devět z deseti Kuvajťanů nikdy neslyšelo evangelium. Evangelikálové mluví o tom, že chtějí evangelium kázat nejenom v Kuvajtu, ale z této základny relativní svobody ho šířit i do Saúdské Arábie, Iráku a Íránu.

Ke křesťanství se hlásí několik set kuvajtských občanů, z toho asi 200 v samotném emirátu. Z velké většiny jde o potomky 12 arménských a dalších rodin, které se sem ve 30. a 40. letech 20. století přistěhovaly z Turecka, Palestiny a Iráku a získaly státní občanství. Od roku 1980 platí zákon, podle kterého se občanem emirátu může stát pouze muslim. Jedinou výjimku tvoří nově narozené děti výše zmíněných křesťanských rodin, které už občanství mají. Většina zbývajících kuvajtských křesťanů uvěřila v zahraničí, kam bohatí Arabové rádi cestují jako turisté, obchodníci nebo studenti.

V posledních letech začíná kuvajtských křesťanů přibývat. Většina z nich vyznává víru tajně, roste ale i skupina

těch, kteří se ke Kristu odvažují hlásit otevřeně. Scházejí se k bohoslužbám, vyučování a modlitbám a velice otevřeně o svojí víře svědčí. Několik muslimů obrácených ke křesťanství zakusilo ústrky ze strany policie a zaměstnavatelů, ostatní žijí v pokoji nebo mají potíže jenom s vlastní rodinou.

Řadu let po vzniku Církve adventistů sedmého dne v sousedním Iráku byla země úplně beze svědků o druhém příchodu Ježíše Krista. Později s ropným boomem sem přišli jednotliví členové církve, ale většinou o sobě nevěděli a o svojí víře někdy ani

nemluvili, ba ani nežili v souladu s ní. Také výše popsané podmínky zahraničních pracovníků jim ztěžovaly nebo znemožňovaly setkávání. Nejbližší sbor v irácké Basře vždycky považoval Kuvajt za svoje misijní pole. Čas od času sem přicházeli tamní věřící a prodávali knihy, hlavně o zdraví. Občas přijeli i kolportéři z Egypta a Libanonu. V roce 1963 se konečně podařilo spojit zahraniční dělníky a vytvořit dvě skupiny – v Kuwait City a v Ahmadí. První křest v Kuvajtu se uskutečnil v roce 1965 v zátocě u Fahahílu.

V posledních letech začíná kuvajtských křesťanů přibývat.

Památník
Kuvajťanů
padlých v boji
proti Iráku

V roce 1976 uspořádala adventisty založená Mezinárodní organizace pro prevenci alkoholismu světový kongres v Mexiku, kterého se vedle adventistů účastnili především muslimové. Mezi nejvýraznější řečníky patřil Abdullah al-Muffáridž, ministr spravedlnosti a islámských záležitostí Kuvajtu. Stát

vyslal na konferenci i profesory z kuvajtské univerzity a patřil mezi hlavní sponzory adventisty pořádaného kongresu.

Sbor v Basře, který tak dlouho

nesl Kuvajt na modlitbách i v misijním úsilí, se po americké okupaci a rozvrácení země rozpadl. O jeho zbývajících členech nemají kuvajtská adventisté žádné zprávy ani nejsou přes iráckou hranici aktivní v humanitární nebo jiné službě.

Adventistické rozhlasové vysílání patří mezi čtyři nejposlouchanější křesťanské stanice.

Mrakodrapy v hlavním městě Kuvajtu

Věž Al Hamra je nejvyšší vytesanou věží na světě

Církev tvoří výlučně zahraniční pracovníci a tvoří ji 150 až 200 adventistů. Většina je z Filipín, Indonésie a Pákistánu, ale také z Afriky a ostatních kontinentů. Kvůli přísným imigračním pravidlům a také proto, že je v Kuvajtu povinná sobotní školní docházka, zůstávají děti adventistů u příbuzných v jejich domovině. Proto sboru chybí mládež a rodiče podle možností volí kratší pracovní úvazky. Sbor je tak velice nestálé společenství dočasných pracovníků, odrzřených od života Kuvajťanů. Není také oficiálně registrovaný, ale úřady ho tolerují.

Kazatelem kuvajtských adventistů byl v první dekádě 21. století Tibor Szilvaszi z Maďarska. V Kuvajtu je možné si naladit vysílání AWR a patří mezi čtyři nejposlouchanější křesťanské stanice. Odezvu mají i internetové zdroje v arabštině, angličtině a dalších jazycích. Adventisté ze zdejšího společenství se ale do práce se zájemci nepustí, aby tím neohrozili svoji pozici v zemi, kam přišli především kvůli výdělku.

Modlete se za Kuvajťany, aby mohli slyšet zvěst o Kristově druhém příchodu a připravit se na setkání s ním, ať už to bude prostřednictvím snů o Ježíši, které jsou prý mezi Kuvajťany časté, nebo prostřednictvím médií, ale hlavně setkáním s živými Ježíšovými učedníky.

O umělé (ne)inteligenci

Jaroslav Šlosárek

Mám jedno téma, které už nějakou chvíli hlodá v mé mysli. Původcem mého zneklidnění jsou dvě písmena, která si postupně razí cestu do mnoha oblastí našeho života. Vlastně nejde ani tak o ty dvě samohlásky „AI“, jako o to, co se pod nimi skrývá. Google mi prozradil, že jde o anglickou zkratku pro „Artificial Intelligence“ (umělá inteligence).

Začal jsem se o ni blíže zajímat a nevycházel jsem z údivu. Obor informatiky, který se zabývá tvorbou systémů schopných vykonávat úkoly, jež obvykle vyžadují lidskou inteligenci. Čím více jsem se o AI dozvěděl, tím více jsem žasnul nad jejími schopnostmi a neomezenými možnostmi jejího využití.

Alan Turing nebo John McCarty, za jejichž jména bychom směle mohli

připsat titul „stvořitelé AI“ s malým „s“, otevřeli pandorinu skříňku. Kam to umělá inteligence od roku 1956 (kdy byl termín AI poprvé použit) do dnešních dnů dotáhla, si netroufám definovat. Už teď se mi ale z toho doslova točí hlava.

Diagnostika ve zdravotnictví; ovládání samořídících automobilů; zajišťování logistiky ve velkoskladech; zajišťování letů do vesmíru; detekce podvodů v bankovníctví; analyzování chování zákazníků pro reklamní účely; vypracovávání domácích úkolů studentům; detekce a identifikace osob; tvorba textů, hudby nebo obrázků;

dokonalá simulace hlasu konkrétních osob; bleskové vyhledávání informací ze všech možných oborů – to je jen skromný výčet z toho, co AI už dnes dokáže.

Jako rána do hlavy na mne zapůsobila informace, kterou mi před časem, jen tak mimochodem, sdělil můj zeť. „Tati, AI si přece můžeš sám vyzkoušet – můžeš si ji stáhnout z internetu.“

Až do této chvíle jsem si myslel, že využívání AI je k dispozici jen vědcům v Hustonu, IT odborníkům v FBI nebo

Už teď se mi ale
z umělé inteligence
doslova točí hlava.

špičkovým hackerům. Ihned jsem projevil zájem o konkrétní experiment. „No, nebude to sice umělá inteligence na špičkové úrovni,“ zchladil moje nadšení Martin, „spíše takový slabší ‚odvar z macešek‘. Pro lepší výsledky bys musel mít trochu jiný počítač a podstatně vyšší vzdělání v oboru. Ale pro začátek to bude i tak dost dobré...“, a natáhl mi do tabletu ChatGPT.

„Když klikneš tady na tu ikonu a zadáš do programu jakoukoliv otázku, dostaneš na ni obratem odpověď,“ poučil mě můj zeť. Přikývl jsem, jako že tomu rozumím, a byl jsem zvědavý, jak to bude fungovat.

Řeknu vám, při tom prvním pokusu jsem si připadal jako Luděk Sobota ve filmu „Jáchyme, hoď ho do stroje“. „Co je AI?“ napsal jsem do příslušné kolonky

**Pro IT laika,
jako jsem já, to
byl zázrak v přímém
přenosu.**

na dotazy pro umělou inteligenci. Na displeji se objevily dva puntíky a já podvědomě čekal, že uslyším nějaké zvuky chrastící

v útrobách mého tabletu... Avšak místo toho začala na displeji naskakovat písma, slova, věty, odstavce, informace s vyčerpávající odpovědí na mou zvědavou otázku.

Jako Alenka v říši divů, zadávám nové a nové otázky na různá témata. Odpovědi dostávám s překvapivou rychlostí a v nečekané obšírnosti. Často s dotazem, zda chci doplnit ještě větší podrobnosti. Určitě si mě dovedete představit, jak jsem zajásal, když jsem se dozvěděl, že mohu umělou inteligenci dokonce požádat o napsání celých článků. Stačí jen zadat pár informací, téma a žánr písemného projevu. Pak už stačí jen jeden klik a na displeji se píše článek, který má logickou „hlavu i patu“.

Nevycházel jsem z údivu. Umělá inteligence si bleskově poradila i s tak záludnými otázkami, jako byl například dotaz na historii CASD. AI uvedla perfektně všechna data; znala jména bratrů W. Milera, J. N. Andrewse, J. Whitea..., dokonce správně uvedla i význam zkratky EGW.

Co vám mám povídat. Jak už jsem výše zmínil, pro IT laika, jako jsem já, to byl zázrak v přímém přenosu. A dnes se už vůbec nedivím, že nový prezident USA avizoval uvolnit na rozvoj umělé inteligence 500 miliard dolarů s cílem dobýt Mars. Dokonce i ta nejzákladnější verze AI v mém tabletu rychle odpovídá na všechny mé otázky. Kreslí obrázky, vymýšlí a píše příběhy, vytváří komiksy... Ani u těch nejzáludnějších otázek nezaváhá déle než 3 až 5 vteřin.

Mladým čtenářům Adventu to asi až tak zvláštní nepřipadá – oni prý s AI dávno spolupracují na domácích úkolech –, ale pro většinu z nás, seniorů, je to úžasná věc. Jedním klikem se dostat k informacím, kterými se můžeme blýsknout v sobotní škole, to přece není k zahoezení, ne?

Jiskra nadšení z AI v mém oku však jednoho večera pohasla. A to tehdy, když jsem se náhodně zeptal otázkou: „Kdo založil organizaci Klub Pathfinder v České republice?“ Umělá inteligence mi, jako vždy předtím, po dvou vteřinách zamyšlení sdělila, že tuto dětskou organizaci založil František Procházka spolu s Matoušem Rybkou a dalšími průkopníky, kteří chtěli vytvořit křesťansky zaměřený klub pro děti a mládež. Nevěřicně jsem zíral na napsanou zprávu. Znovu a znovu jsem pročetl řádky napsané „vševědoucí“ umělou inteligencí. Moje opojné nadšení pro ni dostalo trhliny.

„To je přece hloupost!“ – a hned to taky, bez obalu, píšu v odpověď AI ve svém počítači.

„Omlouvám se,“ bleskově reaguje AI a bez uzardění pokračuje: „Zakladateli Klubu Pathfinder v ČR byli Josef Klimosz a Jiří Komárek...“ „Zase vedle!“ Tentokrát už hodně našťavaně píšou svou námitku AI. „Omlouvám se...“, dočítám se z obrazovky, „máte pravdu. O zakladatelích KP v ČR nemám dostatek relevantních informací...“

Zjišťuji, že AI v mém počítači hravě a přesně zodpoví otázky – např. uvede přesnou vzdálenost Země k Alfa Centauri, odpoví správně na to, kdo je Che Guevara nebo Rin Tin Tin, bez problémů napíše populární vědecký článek o integrálech nebo o hlavonožci z australského pobřeží. Ale neuvěřitelně se mýlí a tvrdí nesmysly o průkopnících Klubu Pathfinder v ČR. Vždyť já jsem byl osobně při tom; takže o tom něco vím! Plný pytel pravdy je zavázaný tkaničkou nepravdy.

V jednom okamžiku jsem si uvědomil, jak doslova nebezpečné, může být nekritické důvěřování všem informacím sdíleným „záračnou“ AI. Kdyby odpověď o nedostatku informací přišla hned napoprvé, necítil bych se tak podveden. Ale dvojí „nepravda“ podaná coby pravdivá informace ve mně rozblikala varovnou kontrolku.

Kdysi se říkalo: „Musí to být pravda, když to říkali v televizi.“ Dnes máme pokušení přijímat jako pravdivé tvrzení to, co řekne AI. To přece musí být pravda. Ona přece ví všechno... A právě v tom je „zakopaný pes“! Stokrát, tisíckrát ověřená pravdivost odpovědi AI ještě neznamena, že tento zdroj je bezvýhradně neomylný!

Uvědomil jsem si, jak snadno pak může člověk upadnout do osudného omylu, když by třeba, po mnohonásobném potvrzení důvěryhodnosti vědeckých poznatků, přestal být vůči nim obezřetný. Zvláště tehdy, kdy by šlo o život – o věčný život.

Bible nás varuje, že od samého počátku existence naší planety tu někdo systematicky pracuje na zneužití a oklamání i toho nejlepšího a nejdokonalejšího Stvořitelova zázraku, jakým je mozek člověka.

Perfektní a v mnoha směrech velmi užitečný program AI zneužívají i vzdělání podvodníci k napsání rigorózních prací, k podvodnému vyhlášení peněz falešnými telefonáty nebo ke zdiskreditování známých osobností falešnými videi.

Podobně tak, na poli duchovním, úspěšně pracuje i jiný podvodník, Boží nepřítel – satan.

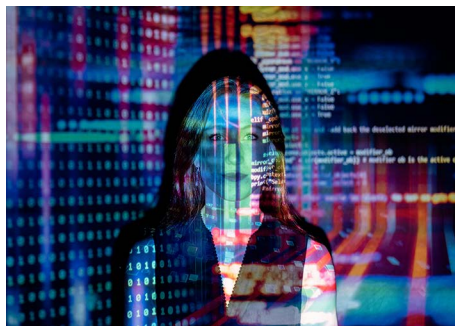
Musíme být stále více obezřetní! Také on se zdokonaluje ve svém díle podvodů

a bude stále těžší rozeznat pravdu od polopravdy nebo nepravdy. Zvláště když bude ten pytel plný pravdy cíleně zavázán tkanicí těžko rozeznatelné lži.

Ježíš jim odpověděl: „*Mějte se na pozoru, nenechte se někým oklamat. Vystoupí totiž falešní Kristové a proroci a předvedou tak ohromující a přitažlivé činy, že by málem na svou stranu získali i moje vyvolené. Pamatujte na tato má varování*“ (Mt 24,4.24.25; SNC).

Vždyť jsou to podvodníci, tihle „lžiapoštolové“, kteří se za Kristovy vyslance pouze vydávají! (2K 11,13; SNC; viz také Mt 24,4.24.25; 2K 11,13.14; J 8,44; 1Pt 5,8; 2Te 2,7–12).

Plný pytel pravdy
je zavázaný tkanič-
kou nepravdy.

Okulní hrozby dneška: Sympatetická magie

Daniel Gomola, kazatel Moravskoslezského sdružení CASD

Sympatetická magie představuje klíčový koncept pro zorientování se na současné ezo-scéně. Označení zavedl mladší současník Ellen G. Whiteové, skotský antropolog James George Frazer (1854–1941) ve svém díle Zlatá ratolest.

Jak si představit sympatetickou magii, tedy souhrnné označení pro dva výše zmíněné přístupy? Všichni jistě víme, jak vypadá ametyst – minerál, odrůda křemene s fialovým

nádechem, který je způsoben příměsí železa (příp. též radioaktivním ozářením). Kdo se chce pokochat krásou ametystu, může si vyhledat největší dosud nalezenou geodu z hlavního naleziště tohoto minerálu – Uruguaye. Jmenuje se Uruguayská císařovna. Měří přibližně 3 metry a váží 2,5 tuny. Co má tento minerál společného se sympatetickou magií? Klíčem je jeho samotný název. Ten pochází z řeckého slova ἀμέθυστος (amethystos), jež má svůj původ v záporce α- (a) a slovese μεθύω (methýó), které znamená „jsem opilý“. Po spojení tak dostáváme „neopilý“ kámen. Lidé nosili prsteny s tímto drahým kamenem, který evokoval svou barvou zředění vína vodou. Skrz víru v příčinnou souvislost mezi vzhledem ametystu a efektem zředění vína vodou se věřilo, že ametyst má

schopnost zmírnit intoxikační účinky alkoholického nápoje.

Se sympatetickou magií se můžeme setkat napříč celou Bibli. Jako příklad lze uvést příběh z 1S 5–6: Pelištejci vezmou Boží schránu a zanesou ji do Ašdódu. Bůh raní Ašdód, a tak i Ašdóďany. Ašdód zaplaví myši a Ašdóďané jsou postiženi smrtelnými nádory. Jejich prvotní řešení? Poslat schránu o dům (město) dál. Ale toto řešení nepomůže, a tak pelištejští věštcí přijdou s výzvou, která vychází ze sympatetické magie. Přinesou oběť za provinění ve formě toho, co je postihlo – napodobeniny nádorů a myši v počtu zasažených pelištejských měst. Nešlo o pouhý symbol. Pelištejci vnímali, že vzdálením těchto napodobenin (přijme-li je Izrael, potažmo jejich božstvo) dojde i ke vzdálení toho, na co napodobeniny odkazovaly a s čím, jak věřili, byly provázány. Ellen G. Whiteová označuje jejich počínání jako „pověrečný zvyk“ a „modlářství“ (*Na úsvitu dějin*, s. 286).

Toto modlářství je v našem světě ve svém principu stále přítomné. Jen mění kabáty a rozšiřuje svůj šatník (viz kupř. dvě zmínky u Ellen G. Whiteové v knize *Evangelizace*, s. 336–337). A tím se dostáváme k úvodnímu tvrzení, že znalost konceptu sympatetické magie je klíčová pro zorientování se v současné ezo-scéně. Ta totiž z velké části pracuje s jedním, druhým či oběma přístupy, které se za sympatetickou magií skrývají. Nejzřetelněji to můžeme sledovat u homeopatie (a jejích derivátů jako Bachových květových esencí či Schüsslerových minerálních solí). Méně zřetelné je to u zbylé části spektra alternativní medicíny, jež též pracuje s ezoterickými a nevědecky definovanými koncepty, jako jsou „frekvence“ / „vibrace“ či „energie“ / „informace“.

Co nám tedy zbývá? Mít oči otevřené a zamyslet se nejen nad tvrzením

o funkčnosti té či oné metody, se kterou se v životě setkáme, nýbrž i nad mechanismem, který za danou funkčností stojí. Pokud vychází ze sympatetické magie, pak je moudré se nenechat zlákat nabízeným řešením a uvědomit si, že modlářství je neslučitelné s Božím královstvím, do kterého nás Ježíš Kristus zve (1K 6,9; 1J 5,21; 1Pt 4,3; Zj 22,15). Proč? Sympatetická magie počítá s příčinnou souvislostí tam, kde žádná není. Pro demony není složité tuto mezeru vyplnit, nasimulovat spojení a vytvořit výsledný efekt, který utvrdí v jejich přesvědčení ty, kteří nejsou ochotni investovat čas a energii do porovnávání fenoménů, se kterými se setkávají, s biblickými principy, radami a varováními. Tím se člověk Bohu vzdaluje a dostává se na půdu jeho úhlavního nepřítele, který zde má větší práva, a tudíž možnosti, jak člověka ještě více oklamat, a to až k bodu, kdy člověk začne vnímat Božího nepřítele jako přítele a Boha samotného jako nepřítele.

Buďme vděční za to, že Bůh udělal dostatečné opatření, aby tato situace nemusela v našem životě nastat.

Tím se člověk
Bohu vzdaluje
a dostává se na
půdu jeho úhlav-
ního nepřítele.

Černihivské školy opäť vítajú deti a mládež

Martin Pavelka, programový riaditeľ ADRA Slovensko

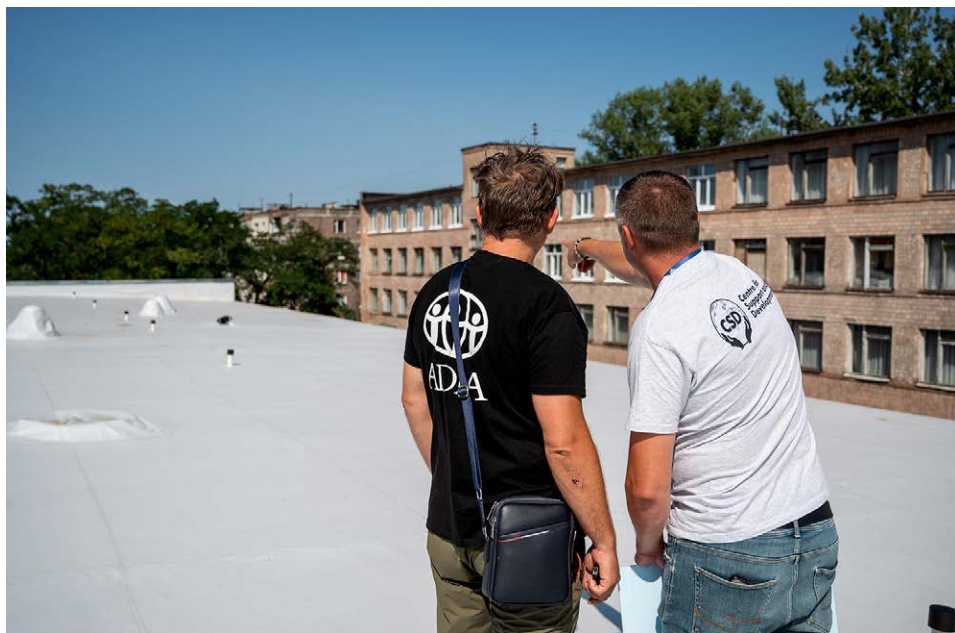
Predstavte si mesto, kde detský smiech nahradil zvuk raketových útokov. Tak vyzerá Černihiv na Ukrajine počas vojny. Školy a škôlky, ktoré mali byť plné života, zostali zničené, s rozbitými oknami, poškodenými strechami a chladnými triedami. Dnes je však situácia už trochu iná.

Spolu s našimi partnermi z Nadácie otvorenej spoločnosti, ďalej z Nadácie Pontis a Taipei-skej reprezentačnej kancelárie na Slovensku sme sa rozhodli vrátiť deťom ich miesto na vzdelávanie – bezpečné, útulné a pripravené na budúcnosť.

Za štyri mesiace sme zrealizovali niečo, čo sa zdalo byť nemožné – opravili sme tri materské školy a dve odborné školy, vymenili viac ako 1 000 m² okien a 1 000 m² strešnej krytiny a pomohli vytvoriť priestory, ktoré budú dlhodobo šetriť energiu a náklady.

Každá škola má svoj vlastný príbeh. Materská škola č. 69 „Stromoček“ bola

v kritickom stave – okná boli rozbité, dvere zničené. Po tom, čo sme ich vymenili, sa triedy opäť naplnili bezpečím a teplom. Riaditeľka Ľubov Jankuševičová nám s radosťou povedala: „Pre bezpečnosť detí a úsporu energie bolo v prvom rade nutné vymeniť okná a vonkajšie dvere. Sme veľmi vďační za túto pomoc.“

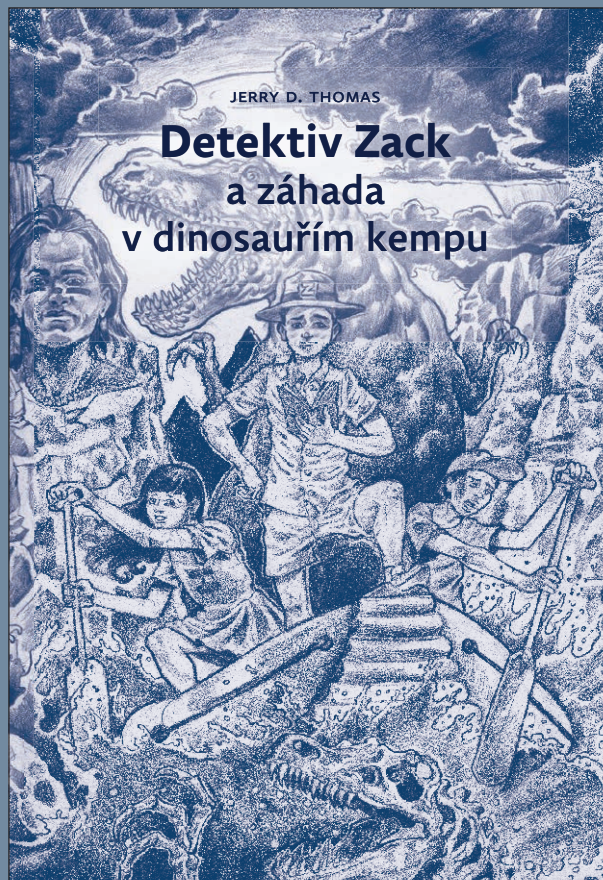
Materská škola č. 59 „Biločka“ bola našou ďalšou výzvou. Okrem nových okien a dverí sme zrekonštruovali podlahu v hudobnom centre a vybavili školskú kuchyňu. Tie najmladšie deti sa môžu tešiť aj z nového nábytku v herniach.

Černihivská vyššia odborná škola taktiež čelila rozsiahlym škodám. Strecha nad jedálňou, telocvičňou a montážnymi halami bola úplne zničená. Opravili sme viac ako 1 000 m² strechy, aby študenti mohli opäť využívať tieto priestory. Navyše sme nezabudli na ich bezpečnosť – protiraketový kryt sme vybavili stoličkami, spacími vakmi a prenosnými umývadlami.

Nešlo však len o rekonštrukciu. Naším cieľom bolo vytvoriť podmienky, kde deti môžu snívať, učiť sa a pripravovať na lepšiu budúcnosť.

Keď sa dnes prechádzame mestom Černihiv, vidíme viac než len zrekonštruované budovy. Vidíme deti, ktoré sa opäť hrajú, učiteľov, ktorí opäť učia, a komunity, ktoré opäť veria v budúcnosť. A to je najväčšia odmena, ktorú sme mohli za svoju prácu dostať.

Jerry D. Thomas

Detektiv Zack a záhada v dinosauřím kempu

Další díl Zackových příběhů přivádí detektiva Zacka a jeho rodinu do národní rezervace Dinosaur National Monument, kde se nacházejí kosti dinosaurů a fosilie mnoha dalších druhů. Doktor Bones, paleontolog, který věří v Boha, se zde pokusí pomoci Zackovi a jeho kamarádům najít odpovědi na záhadu dinosaurů.

115 × 170 mm / 136 stran / brožovaná vazba

Objednávky přijímá Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec,
e-mail: expedice@adventorion.cz, tel.: 603 553 625, www.adventorion.cz